

درباره برخی پوشش‌هایی که تلاش دارند با همت عالی مردم این ایام را برای نیازمندان خاطره‌ساز کنند

۱۳ ←

16

محله ۱۲۰۱۲

محله ٹامن

محله ثامن

مدیریت شهری پای کار رویدادهای بزرگ

۲

—

لکھو

F

11

SHAH RARANEWSJR

ویدیو | روایت محمد تقی نظام دوست از سال‌ها مَقنی‌گری

ویدئو | مقام نامہ | گوہر رخشان

اینفوگرافی | دمای مناسب خانه در روزها

سبب خانه در روزهای سرد

ویدئو | زورگیری خشن از پیرزن ۷۲ سال

ویدئو | زورگیری خشن از پیرزن ۷۲ ساله در تهران

سیره رفتاری آیت... مروارید، الگویی برای ارتباط با نسل جوان

اعضای شورای برنامه‌ریزی نکوداشت مرحوم آیت... میرزا حسنعلی مروارید با نماینده ولی‌فقیه در خراسان رضوی دیدار و گفت‌وگو کردند و آیت... سید احمد علم‌الهدی در این دیدار با بیان اینکه مردم و به‌ویژه جوانان تشنه خواندن سیره بزرگان هستند، گفت که مرحوم آیت... مروارید با صفا و صمیمیت خاصی با افراد برخورد می‌کرد که این نوع برخورد می‌تواند الگوی رفتاری و اخلاقی مناسبی برای همه روحانیون و طلاب باشد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی امام جمعه مشهد، نماینده ولی‌فقیه در خراسان رضوی و امام جمعه مشهد، اظهار کرد: یکی از اقدامات مؤثری که می‌توان در بزرگداشت و معرفی سیره علما و فقهای بزرگ انجام داد، نگاشتن زندگی‌نامه این بزرگان است.

وی یکی از دستاوردهای مهم مرحوم آیت... مروارید پیش از پیروزی انقلاب اسلامی را احیای معارف اهل بیت^(ع) دانست و اضافه کرد: شما اگر به فعالیت و نقش ایشان و اساتیدشان در سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۰ بپردازید، متوجه اثرگذاری این بزرگان در حوزه خواهید شد که در آن فضای سیاسی، اجتماعی و تبلیغاتی حاکم، این‌ها چگونه تحول‌آفرینی کردند.

تأکید دبیر شورای امنیت کشور بر تسریع در اجرای طرح انسداد مرزها

دبیر شورای امنیت کشور(شاک) در جلسه مشترک کارویژه مرز شاک و مرز شورای تأمین استان خراسان رضوی بر تسریع در اجرای طرح انسداد مرزها تأکید کرد.

به گزارش اداره کل روابط عمومی استانداری خراسان رضوی، جلسه مشترک کارویژه مرز شاک(شورای امنیت کشور) و مرز شورای تأمین استان خراسان رضوی با هماهنگی اداره کل امور مرزی و مرزنشینان وزارت کشور (ادبیرخانه کار ویزه مرز شورای امنیت کشور)، به ریاست علی اکبر پورجمشیدیان، معاون امنیتی و انتظامی و دبیر کار ویزه مرز شاک (شورای امنیت کشور) در مشهد برگزار شد. پورجمشیدیان در این نشست ضمن اشاره به بیانات رهبر معظم انقلاب درباره اهمیت امنیت مرزها به‌ویژه مرزهای شرقی کشور، اقدام انجام‌شده در زمینه انسداد مرزهای شرق کشور را تشریح کرد. وی از پیگیری‌ها و اقدامات نیروی زمینی ارتش، مرزبانی قراچاو سپاه پاسداران در مدیریت امور مرزها و طرح انسداد مرزهای شرق کشور قدردانی و در پایان بر لزوم تسریع در اجرای طرح انسداد مرزها و هم‌افزایی دستگاه‌ها تأکید کرد.

توزیع ۷هزار غذای گرم توسط آستان قدس رضوی

مدیر امور مجاورین بنیاد کرامت آستان قدس رضوی گفت، این بنیاد هم‌زمان با شروع سرما و در چند روز اخیر هفت هزار وعده غذای گرم بین گرم‌خانه‌ها و کمپ‌های ترک اعتیاد مشهد توزیع کرده است.

به گزارش ایرنا، هادی غلامی افزود: بخشی از این غذاها نیز بین خادمان و پاکبانان شهرداری که وظیفه بازگشایی معابر و راه‌ها را در شرایط سخت سرمای هوا برعهده داشتند توزیع شده است. وی اظهار کرد: توزیع وسایل گرمایشی از جمله بخاری نیز بین خانواده‌های نیازمند شروع شده و تاکنون دویست بخاری با مشارکت خیران بین آن‌ها توزیع شده است. مدیر امور مجاورین بنیاد کرامت آستان قدس رضوی گفت: توزیع غذای گرم و وسایل گرمایشی تا پایان سرما ادامه خواهد داشت.

انجام ۴۰۵۰۰ مأموریت اورژانس پیش بیمارستانی در روزهای برفی و سرد

رئیس مرکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه علوم پزشکی مشهد اظهار کرد، در روزهای برفی و سرد اخیر، ۴۰۵۰۰ مأموریت اورژانس پیش بیمارستانی در مناطق زیرپوشش این دانشگاه به ثبت رسیده است. به گزارش ویدا، علی یزدانی افزود، هم‌زمان با آغاز بارش برف و کاهش شدید دما، تیم‌های اورژانس پیش بیمارستانی به منظور ارائه خدمات مناسب در حالت آماده‌باش بودند و کارشناسان پاسخگو به تلفن اورژانس ۱۱۵ به بیش از ۱۵۵۴۷ تماس پاسخ دادند که افزایش ۱۹درصدی را نشان می‌دهد.

وی تصریح کرد، در روزهای سرد و برفی تعداد ۳۱۱ مورد مأموریت مصدوم تصادفات جرحی امداد رسانی شد و به علت کاهش سرعت خودروها و کاهش سفرهای داخل‌شهری و بیرون‌شهری، با کاهش ۴۷درصدی در مقایسه با روزهای قبل روبه‌رو شد. رئیس مرکز اورژانس پیش بیمارستانی و مدیریت حوادث دانشگاه علوم پزشکی مشهد گفت: همچنین در این روزها ۱۰۴مورد سقوط در سطح هم‌تراز و زمین‌خوردگی و صدمات به اندام‌ها به این مرکز اعلام و امداد رسانی شد و ۲۸مورد مأموریت ویژه مرتبط با مسمومیت CO نیز امداد رسانی شد که در این دو موضوع در مقایسه با روزهای قبل افزایش ۲۳درصدی را نشان می‌دهد.

فعالیت ۱۸۰کیپ بازرسی مشترک برق و گاز در استان

مدیرعامل شرکت گاز خراسان رضوی درباره فعالیت اکیپ‌های مشترک برق و گاز در خراسان رضوی و بازدید این اکیپ‌ها گفت، بر اساس تصمیم‌گیری صورت گرفته در ستاد انرژی استان، در حوزه بازرسی و بحث بهینه‌سازی برق و گاز، اکیپ مشترک برق و گاز در استان راه‌اندازی شد.

به گزارش ایسنا، حسن افتخاری افزود: این اکیپ‌ها با حضور استاندار خراسان رضوی در مرکز دیسپاچینگ شرکت گاز استان آغاز به کار کردند. هدف از ایجاد این اکیپ‌ها جلوگیری از مصادیق اسراف و کنترل رعایت مصوبات دولت در دستگاه‌های دولتی، مراکز تجاری، رستوران‌ها و... است. در حال حاضر تقریباً هشتاد اکیپ بازرسی مشترک برق و گاز در استان فعالیت می‌کنند.

برگشت حرکت قطارهای مسیر مشهد به روال عادی

مدیر روابط عمومی اداره کل راه‌آهن خراسان گفت: حرکت قطارهای مسافربری از مبدأ مشهد به همه مقاصد ریلی در سراسر کشور به جز سرخس به روال عادی بازگشت. به گزارش ایرنا، جواد معراجی در افزود، با تلاش همکاران، اکنون همه مسیرها از برف و یخ پاک‌سازی شده است و حرکت قطارها از مبدأ مشهد طبق برنامه و رأس ساعت مقرر به ۲۷مقصد ریلی در سراسر کشور انجام می‌شود.

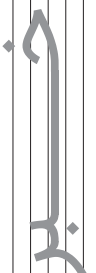
۳ هزار یخ‌زدگی شمارشگر آب

مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب مشهد گفت: سه هزار و ۲۰۴ یخ‌زدگی شمارشگر (کنتور) آب توسط شهروندان مشهدی در تماس با مرکز ۱۲۲ در روزهای اخیر گزارش شده است. به گزارش ایرنا، حسین اسماعیلیان افزود: این تماس‌ها در پی برودت هوا با مرکز ارتباطات ۱۲۲ و با اعلام یخ‌زدگی و نشت آب از شمارشگر برقرار شد. وی اضافه کرد: مشاوره‌های لازم به شهروندان در این زمینه داده شد اما برای ۲۶۰مورد نیز گشت اتفاقات اعزام شد.

شمارشگر

۵شنبه
۱۴۰۳، د. ۲۴
۱۳ شهریورماه ۱۴۴۳

۵۲

گفت و گو

خروجی این دادگاه‌ها، «صلح» است؛ این مختصرترین شرح وظیفه از فعالیت دادگاه‌های صلح است که از نیمه آبان ماه امسال، به‌عنوان بخش جدیدی در دستگاه قضا مطرح و بعد به‌طور رسمی در شهرستان‌های استان و مشهد فعال شد. رئیس کل دادگستری خراسان رضوی نیز پیش از این درباره این دادگاه‌ها بیان کرده بود که «این دادگاه‌ها طوری عمل خواهند کرد که به تدریج از حجم مراجعه به محاکم بدوی حقوقی و کیفری کاسته شود.» البته رئیس دادگاه‌های عمومی و انقلاب مشهد معتقد است که با فعالیت دادگاه‌های صلح، نباید این تصویر به وجود بیاید که حجم کاری قوه قضائیه کم می‌شود، بلکه تنها موضوع این است که تقسیمات کاری تغییر می‌کند و هیچ بخشی از اختلافات حقوقی و کیفری از تشکیلات قضایی منفک نشده است. سید حسن حسینی در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه شهرآرا، با اشاره به اینکه این دادگاه‌ها به موضوعات کیفری به شیوه حذف دادسرا رسیدگی می‌کنند، اظهار کرد: طبق قانون از آذر ماه امسال قوه قضائیه مکلف به اجرا و تشکیل این دادگاه‌ها در سراسر کشور شد.

● طرح ۴۰ درصد از پرونده‌ها در دادگاه‌های صلح او بیان کرد: با فعالیت این دادگاه‌ها تقسیمات کاری تغییر می‌کند و بخش‌های مختلف

تقسیم بندی جدید در رسیدگی به پرونده های قضایی

رئیس دادگاه‌های عمومی و انقلاب مشهد معتقد است که با فعالیت دادگاه‌های صلح فقط تقسیمات کاری تغییر می‌کند

حسینی مأموریت دستگاه قضا را تنظیم روابط حقوقی بین بخش‌های گوناگون دانست و گفت: البته اختلاف فقط بین اشخاص نیست و گاهی ممکن است اختلافات بین بخش‌های مختلف دولتی باشد یا حتی برخی اوقات نیز این نهادها اختلافاتی با مردم دارند.

او با اشاره به اینکه پرونده‌های قضایی به دو بخش حقوقی و کیفری تقسیم می‌شود، بیان کرد: در پرونده‌های کیفری قانون‌گذار ضمانت اجراها را باعنوان مجازات‌ها تعیین کرده است و مجازات نیز ممکن است در انواع مختلفی اجرا شود.

افزود، به این دلیل که افتتاح دادگاه‌های صلح در فواصل زمانی متغیری اتفاق افتاد، پس از گذشت سه ماه از زمان تشکیل آن‌ها، قابل ارزیابی است.

● تعداد نیرو و امکانات دستگاه قضا افزایش پیدا نکرده است

رئیس دادگاه‌های عمومی و انقلاب مشهد اضافه کرد: همچنین تاکنون دولت و مجلس عملاً به تعداد تجهیزات، امکانات و نیروی انسانی دستگاه قضایی اضافه نکرده‌اند، علی‌رغم اینکه دادگاه‌های صلح نیز شروع به کار کرده‌اند.

زنگ خطر کمبود دارو

تأخیر پرداخت بدهی بیمه‌ها و بیمارستان‌های دولتی، صنایع دارویی را با چالش نقدینگی مواجه کرده است

به داروخانه اجتناب می‌کنند زیرا نقدینگی برای واردات مواد اولیه دارو هم نخواهند داشت.

او گفت: بدهی به شرکت‌های دارویی برای داروهای عمومی و خاص مشکل به وجود آورده است، اما برای داروهایی که مواد اولیه وارداتی نیاز دارند، این مشکل در تأمین نقدینگی بیشتر است. رئیس انجمن داروسازان خراسان رضوی اضافه کرد: متأسفانه طرح دارویار به‌درستی اجرا نشده و به دلیل اینکه منابع مشخصی برای آن تعریف نشده است، تاکنون نیز نتوانسته موفق عمل کند. امیدواریم دولت به‌زودی این مشکل را حل کند.

از ارائه دارو با نسخه خودداری کنند و دارو را با نرخ آزاد حساب کنند؛ به‌همین دلیل داروخانه‌ها بیمار را به شرکت‌های بیمه‌ای برای دریافت حق بیمه ارجاع می‌دهند. رئیس انجمن داروسازان خراسان رضوی افزود، متأسفانه پاسخگویی درستی برای پرداخت بدهی شرکت‌های دارویی و داروخانه‌ها صورت نمی‌گیرد و هیچ تاریخی برای پرداخت بدهی معوقه هم اعلام نمی‌شود.

جعفری‌نژاد افزود: این عدم پرداخت به شرکت‌های دارویی، مشکلات زنجیره‌واری را به همراه دارد. وقتی بیمه‌ها از پرداخت سر باز می‌زنند، شرکت‌های دارویی نیز از ارائه دارو

از مبلغ نسخ دارویی را بیمه‌ها، بخشی را سازمان برنامه‌بودجه و بخشی دیگر را سازمان تأمین اجتماعی پرداخت کند، اما متأسفانه تاکنون این اتفاق به‌درستی نیفتاده و شرکت‌های بیمه‌ای را بستانکار کرده است. از طرفی منابع کافی برای تأمین بودجه برای پرداخت بدهی از سوی دولت دیده نشده است.

او ادامه داد: اگر هم بودجه‌ای داده شود، اولویت با بخش‌های دیگر است بنابراین شرکت‌های دارویی بی‌نصیب می‌مانند. متأسفانه این پرداخت بین سازمان هدفمندی، برنامه‌بودجه و تأمین اجتماعی پاسکاری می‌شود و این موضوع سبب شده است داروخانه‌ها به‌سمتی بروند که

گزارش خبری

«زنگ خطر کمبود دارو در ماه‌های آینده به صدا درآمده است.» این موضوع را رئیس هیئت مدیره سندیکای صاحبان صنایع داروهای انسانی ایران مطرح کرده و گفته است که چالش نقدینگی صنایع دارویی، تأخیر پرداخت بدهی بیمه‌ها و بیمارستان‌های دولتی به داروخانه‌ها و شرکت‌های پخش دارو، زمینه‌ساز کمبود دارو می‌شود. از طرفی هم اجرای طرح دارویار حجم و مقدار این بدهی‌ها را به‌شدت افزایش داده است، به‌طوری‌که از پایان سال ۱۴۰۲ تاکنون، موجب شده پای شرکت‌های بیمه تأمین اجتماعی نیز به افزایش بدهی‌ها باز شود. رئیس انجمن داروسازان خراسان رضوی نیز با تأیید این مطلب، گفت: بدهی شرکت‌های بیمه‌ای بر کمبود دارو در داروخانه‌ها دامن می‌زند و شرکت‌های داروسازی را با مشکل نقدینگی روبه‌رو می‌کند.

علی جعفری‌نژاد در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا، اظهار کرد: بیش از ۱۰۰۰میلیارد تومان معوقات بیمه‌ها به داروخانه‌های استان است که شهرومرها اعلام شد، برخی شرکت‌های بیمه‌ای تنها بخشی از بدهی خود را پرداخت کردند. به‌طوری‌که بیمه سلامت تا تیرماه تسویه را انجام داده است. بیمه تأمین اجتماعی، بیمه ارتش و نیروهای مسلح هم تا خردادماه تسویه کرده‌اند، اما مسلمان این نحوه پرداخت نامنظم است و به‌موقع انجام نمی‌شود. به گفته او، این مشکلات از زمان شروع طرح دارویار پیدا شد که بر اساس آن قرار شد بخشی

طنین همتی

با گذشت سه ماه از آغاز سال تحصیلی و دستور رئیس جمهور بر شروع توزیع شیر در مدارس کشور، اما همچنان خبری از اجرای این طرح در استان خراسان رضوی و مشهد نیست.

اگرچه از ابتدای سال تحصیلی، شهرآرا به جد پیگیر توزیع شیر در مدارس مشهد و استان خراسان رضوی بود، اما با توجه به اینکه توزیع شیر در پیچ و خم تصمیمات بالادستی است، همچنان اجرای این طرح به مرحله ابلاغ هم نرسیده است. کاظمی، وزیر آموزش و پرورش، اخیراً اعلام کرد: «رئیس جمهور دستور داده است که توزیع شیر در مدارس انجام شود و اگر منابع تأمین شود طبیعتاً توزیع شیر اتفاق خواهد افتاد. در تبصره‌های بودجه ۱۴۰۴ این موضوع تعبیه شده است و امیدواریم به‌تواتیم به عنوان یک برنامه پایدار آن را دنبال کنیم.»

در همین زمینه حسن محمدزاده، معاون تربیت بدنی و سلامت آموزش و پرورش خراسان رضوی، در گفت‌وگو با خبرنگار شهرآرا در این باره تصریح کرد: پیگیریم هرچه زودتر توزیع شیر در مدارس انجام شود اما هنوز هیچ نامه‌ای مبنی بر اجرای طرح توزیع شیر در مدارس مشهد و استان

عکس: خدایت‌لقینی / شهرآرا

ابلاغ نشده است.

سال گذشته توزیع شیر در مدارس مشهد و استان از آبان ماه آغاز شد و این در حالی است که امسال تا به این لحظه ابلاغ آن هم به آموزش مدارس انجام‌شده اما هنوز هیچ نامه‌ای مبنی بر امسال که حدود سه ماه دیگر زمان است، توزیع

● سرانه پایین مصرف شیر در کشور و خراسان رضوی هدایت‌نیا، دبیر اتحادیه به‌تولیدکنندگان و صادرکنندگان صنایع لبنی استان نیز با اشاره به

سرانه پایین مصرف شیر و روند کاهش مصرف آن در یک‌دهه گذشته به لزوم حمایت دولت از قشر ضعیف برای افزایش مصرف لبنیات تأکید کرد و افزود: در صورت تصمیم‌گیری برای توزیع شیر در مدارس صنایع لبنی آمادگی تأمین شیر را دارند. او افزود: امروزه درحالی‌با کاهش مصرف لبنیات در سبد غذایی مصرف‌کننده روبه‌رویییم که مصرف جهانی لبنیات به‌طور متوسط ۱۶۰کیلوگرم است و متوسط مصرف سال ۹۰ در ایران، ۱۱۰کیلوگرم بوده و اکنون به ۷۰کیلوگرم کاهش یافته است.

با ما در ارتباط باشید

۳۰۰۰۷۲۸۹ — پیامک

shahraramardom — آی دی رویکا

۰۹۰۵۴۶۵۸۰۶۰ - شماره اپتا، آی کپ و رویکا

Shahraranews@mashhad.ir — رایانامه

ستون «صدای مردم» روزنامه شهرآرا منتشر کننده پیام‌های مردمی است و صحت آن بر عهده فرستنده پیام است.

شهرداری

یونسی- شهرداری منطقه ۹ چرا به سرافرازان رسیدگی نمی کند؟ نمای ساختمان های این منطقه واقعا به هم ریخته است و ظاهری درهم و آشفته دارد.

اتوبوس رانی

۷۵۸...۹۳۵- متأسفانه بیشتر اتوبوس های شهردودرا هستند وقتی مسافران داخل ایستگاه هالایستاده اند این آلودگی را بیشتر متوجه می شوند.

بانک ها

همتیان- بعضی از کارکنان بانک ها آن قدر سخت می گیرند که انگار ما جرم مرتکب شده ایم و باید ادله و مدرک و اسناد ارائه دهیم

خواستید انجام شد

ستون «الو ۱۳۷» صدای شماست که به مرکز ارتباطات مردمی شهرداری مشهد رسیده است تا مابه عنوان رسانه شما، آن راه گوش مسئولان برسانیم واز مسئولان خواسته هایتان را مطالبه کنیم.

ایستگاه اتوبوس در نمایشگاه ۱۱ بدون نیمکت است.

(درخواست رسیدگی)

پاسخ ۱۲۷: نصب نیمکت ایستگاه اتوبوس اعلامی انجام شد.

چراغ های روشنایی زیرگذر عابریپاده در خروچی خیابان امید خاموش است. (درخواست رفع نقص روشنایی)

پاسخ ۱۲۷: رفع نقص روشنایی انجام شد.

دریچه منهول در خیابان طرحچی. **حدا فاصل شهید طرحچی ۲۰و ۱۲ از محل خارج شده است.** (درخواست نصب علائم هشدار دهنده)

پاسخ ۱۲۷: رفع خطر دریچه منهول اعلامی انجام شد.

شیشه ایستگاه اتوبوس نیش سید رضی ۵۳ مدتی است شکسته و ایستگاه بدون شیشه است. (درخواست نصب شیشه)

پاسخ ۱۲۷: نصب مجدد شیشه ایستگاه اتوبوس در محل اعلامی انجام شد.

آسفالت ایستگاه بی آر تی نیش طبرسی شمالی ۴۸ نشست کرده است. (درخواست مرمت)

پاسخ ۱۲۷: مرمت آسفالت بی آر تی محل اعلامی انجام شد.

آسفالت معبر سواره رودر محله ایناگران. **ایناگران ۱۹/۹ نشست کرده است.** (درخواست مرمت)

پاسخ ۱۲۷: مرمت آسفالت محل اعلامی انجام شد.

شیشه سایبان ایستگاه اتوبوس حد فاصل خیابان معلم ۶۰و ۶۲ از محل خود خارج شده است. (درخواست رفع نقص)

پاسخ ۱۲۷: نصب شیشه ایستگاه اتوبوس محل اعلامی انجام شد.

یادداشت

خاموشی با اطلاع از قبل با جاشنی عذر خواهی

خاموشی برای همه وقتی ناترازی انرژی داریم، وقتی برقمان کفاف ۲۴ ساعت رانمی دهد، برنامه خاموشی همه شهر را از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب باید هسمان تنظیم کرد. این ابتدای ترین خواست مردم و بدیهی ترین شکل حکمرانی است. همه را باید بایک چشم دید هم در د هشت بود ها هم در تقسیم نبود ها. تا عادلانه ترین شکل اما این است که برق مناطق کمتر برخوردار قطع شود اما برخورداران، خاموشی را تجربه نکنند. این مسئله را از آن رویه تا تأکید، کلمه نشین کاغذ می کنم که پیام های مردمی برای خاموشی را در ستون بخوانید و نظر بدید. صفحه صدای مردم می خوانم. پیام ها از جغرافیای محرومیت است. یکی از محدوده گلشهر پیام داده است که قطعی برق از بولوار کرامت تا سخاوت و شفیعی را در خاموشی نشانده است.
مفتح شرقی ۶ هم طی چهار روز از ساعت ۱۳ تا ۱۵ دو ساعت قطعی برق را تجربه کرده است. شهرک شهید رجائی هم به خاموشی مبتلاست و بولوار شهید آوینی هم گرفتار این بلیه شده است. از پنجتن اما یک همشهری گلایه کرده است که برق و گاز توأمان قطع می شود. به اسامی مناطق که دقت کنیم می بینیم، شیخون خاموشی به مناطقی است که مردمانش صدای بلندی ندارند. البته شاید مردم دیگر مناطق تماس نگرفته اند و ماجرا را با توجه به اشراف براخبار و اطلاعات، عادی دانسته اند. این هم نکته ای است البته اما باید به تصریح گفت شیب تاریکی نباید به سمت مناطق نابرخودار تندتر باشد. اگر قرار بر قطعی برق است باید با اطلاع رسانی از پیش و تصریح در عذر خواهی از مردم و برای همه مناطق باشد. پیش اطلاعی را برای تنظیم امور مردم لازم می دانیم و عذر خواهی برای یادآوری این نکته به مسئولان راهبردی است که بداند شانی جز خدمت ندارند. هرچه دایره مدیریتشان گسترده تر شود، ساحت خدمتشان توسعه پیدا کرده است. آن را باریاست عوضی نگیرند. همواره با احترام وبی منت در خدمت مردم باشند. بالاتر از این شانی در جهان یافت نمی شود. تأکید بر تنظیم و تقسیم انرژی برای همه مناطق هم اقتضای عدالت در حکمرانی است که فلسفه آن در مسئولیت تجلی پیدا می کند. امیدواریم این روزهای سخت ناترازی انواع انرژی را با مفاهمه و همراهی مردم و مسئولان با کمترین چالش پشت سر بگذاریم. برای این هم همه باید پشت هم باشیم. ظرفیت های موجود را عادلانه قسمت کنیم تا به شرایط بهتر برسیم. ان شاء...

دست اندازهای دردرساز مهرآباد برطرف می شود

شهرکی شهروندی در پيامی به صدای مردم از دست اندازهای محل زندگی اش گلایه دارد. کریمی به صدای مردم می گوید: منزل ما داخل مهرآباد ۱۰ قرار دارد. وسیله آمد و شدم موتور است و از آنجایی که من و همسرم هردو و شاغلیم، شاید روزی چند بار

اختلال در عملکرد ادارات مشهد؛ از قطعی برق تا سرگردانی ارباب رجوع

خاموشی ها، ادارات را فلج کرده است

عبور می کردم با توجه به بخیه هایی که داشتم خیلی اذیت می شدم. از شهرداری درخواست می کنم به وضعیت این محدوده رسیدگی کند. حسن صالحی مفرد، شهردار منطقه ۵ در پاسخ این شهروند می گوید: مورد گزارش شده از سوی شهروند به واحد فنی و عمران شهرداری منطقه ارجاع شد تا در برنامه لکه گیری قرار گیرد.

مجبوریم با موتور از کوه رفت و آمد کنیم، به همین دلیل مدام گرفتار دست اندازهای شویم. مشکل بیماران برای دست اندازها و چاله های آسفالت متفاوت است. یکی از ساکن محله می گوید: هفته قبل عمل کرده بودم و چند مرتبه برای معاینه پزشک مجبور به تردد شدیم. هربار که از روی این دست اندازها

غیرنگار سید مهرداد امیرکلانی

ادارات دولتی و خدمات عمومی در مشهد این روزها بیش از هر زمان دیگری تحت تأثیر قطعی برق قرار گرفته اند. خاموشی های روزانه سبب شده تا فعالیت بسیاری از این مراکز دولتی برای ساعتی متوقف شود و مردم برای انجام کارهای خود با مشکل روبه رو شوند. این روزها شهروندان بارها این جمله را شنیده اند: «برق قطع

است، سیستم ها کار نمی کنند.» این وضعیت در ادارات پرمرزاجعه ای مانند بانک ها دفاتر پیشخوان دولت، شهرداری ها و سایر مراکز خدماتی به یک چالش بزرگ تبدیل شده است. یکی از مراجعان به اداره ثبت اسناد مشهد که چندین روز است برای دریافت سند خود معطل مانده است، می گوید: سه روز ادارات تعطیل بود. ساعت ۷ صبح اگر اینجا می آمدید متوجه شرایط می شدید خیلی از مردم در صف انتظار مانده بودند. ادارات با یک ساعت تأخیر کار خودشان را شروع کردند. در حالی که به

همه ما زمان مشخص داده بودند. با این شرایط معلوم نیست چه زمانی بتوانیم کار اداری خودمان را انجام دهیم. قطع برق در ادارات محدوده بولوار کوهسنگی در ساعت ۱۰ تا ۱۲ نکته دیگری است که شهروندان اشاره دارند. یکی از شهروندان می گوید: اکنون که اینجا آمده ام می گویند برق قطع شده و نمی توانند سیستم ها را روشن کنند. معلوم نیست این وضعیت تا چه زمانی ادامه داشته باشد.

خدمات آنلاین هم از کار افتاده اند

مشکل فقط به سیستم های حضوری محدود نمی شود. بسیاری از ادارات و سازمان هایی که خدمات آنلاین ارائه می دهند، نیز دچار مشکل شده اند. قطع برق سبب شد سرور ها و سامانه های آنلاین این مراکز نیز مختل شود. در نتیجه، حتی کسانی که می خواهند به صورت غیر حضوری امور خود را انجام دهند، با پیام های خطا یا عدم دسترسی به سامانه ها رویه رومی شوند. یک شهروند که قصد پرداخت مالیات خود را به صورت آنلاین دارد، می گوید: سیستم های آنلاین مالیاتی همیشه با قطعی یا کندی همراه بوده اند، اما حالا که برق قطع می شود، کلاً دسترسی به سامانه ها غیرممکن شده است. باید ساعت ها منتظر بمانیم تا شاید بتوانیم کارمان را انجام دهیم.

گزارش روز

سید مهرداد امیرکلانی- د ر سال های اخیر، کلینیک های ارائه دهنده خدمات جراحی محدود به دلیل هزینه های پایین تر و زمان کوتاه تر روند درمان، محبوبیت زیادی پیدا کرده اند. این کلینیک ها وعده جراحی هایی با کیفیت مناسب را در محیطی به ظاهر استاندارد می دهند. اما برخی بیماران پس از انجام عمل، از تجربه ای تلخ و پرهزینه گزارش می دهند. یکی از شهروندان که به دلیل عفونت بعد از جراحی مجبور به بستری در بیمارستان شده است، در پیامکی نوشت: فکر می کردم جراحی ساده ای باشد و نیازی به مراجعه به بیمارستان ندارم، اما بعد از چند روز متوجه عفونت شدم و حالا هزینه درمانم چند برابر شده است.

از کمبود تجهیزات تا نگرانی از عفونت ها بسیاری از مراجعان از عدم رعایت استانداردهای بهداشتی در این مراکز گلایه دارند. یک خانم میان سال که برای جراحی پوستی به یکی از این کلینیک ها مراجعه کرده بود، در تماس تلفنی اظهار داشت: اتفاق عمل چندان مناسب به نظر نمی رسید.

وقتی اعتراض کردم، گفتند همه چیز استریل است. اما نتیجه جراحی آن طور که انتظار داشتم نشد و زخمم دیر خوب شد. در همین حال، جوانی که برای رفع مشکل بیننی به یک کلینیک در مرکز شهر مراجعه کرده است، می گوید: برخورد کارکنان خیلی حرفه ای نبود. حتی پزشک جراح خودش را معرفی نکرد. حس کردم بیشتر به تعداد بیماران اهمیت می دهند تا کیفیت.

● مطالبه مردم: حداقل یک راه حل موقت

شهروندان مشهدی انتظار دارند مسئولان حداقل برای ادارات و مراکز خدماتی عمومی یک راه حل موقت پیدا کنند.

به گفته بسیاری از مراجعان، نصب ژنراتورهای اضطراری یا تغییر ساعات کاری ادارات می تواند بخشی از مشکلات را کاهش دهد.

شهروندی در این باره می گوید: اگر ادارات نمی توانند در زمان قطعی برق خدمات ارائه دهند، باید ساعت کاری خود را تغییر دهند تا این خاموشی ها کمتر به زندگی مردم آسیب برساند. نمی شود هر روز به ما بگویند فردا بیاید. این جمله ای است که بارها از زبان ارباب رجوع ها شنیده می شود.

● ادامه خاموشی ها، ادامه بحران

در حالی که مردم همچنان با مشکلات ناشی از قطعی برق در ادارات دست و پنجه نرم می کنند، هیچ اطلاع دقیقی درباره پایان این وضعیت یا اقدامات مسئولان برای کاهش آن وجود ندارد.

شهروندان امیدوارند که این اختلالات به زودی برطرف شود. این وضعیت می تواند تأثیرات مخرب تری بر زندگی و اقتصاد مشهد داشته باشد.

بیماران از شرایط غیراستاندارد کلینیک ها گلایه دارند

کلینیک های جراحی محدود؛ ایمن یا پرخطر؟

● پیگیری از دانشگاه علوم پزشکی

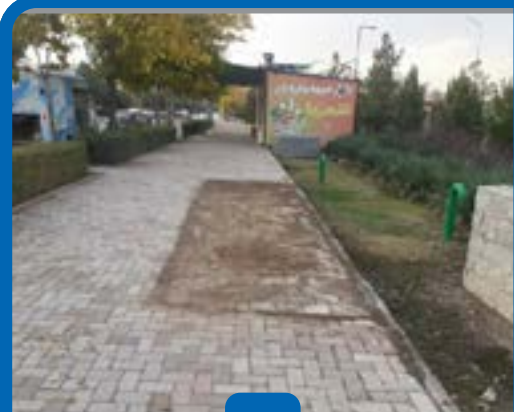
در ارتباط با گلایه شهروندان به سراغ مدیر نظارت بر درمان و اعتباربخشی دانشگاه علوم پزشکی مشهد رفتیم. کاظم غفاریان با بیان اینکه مجوزهای ابتدایی این کلینیک های جراحی محدود با معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی است، توضیح داد: بر مبنای مجوزی که برای آن ها صادر می شود، معاونت درمان هم مجوز حوزه درمانی را صادر می کند. ولی منافی این نیست که در قبال این درمانگاه ها مسئولیت نداشته باشیم. او در ادامه گفت: هر کلینیک جراحی محدودی را که شهروندان از وضعیت بهداشتی آن گلایه داشتند به اطلاع ما برسانند تا در اسرع وقت بازدید صورت بگیرد.

● توازن میان کیفیت و هزینه

یکی از بیماران گفت: قبل از عمل بلفاروپلاستی، کسی توضیح دقیقی درباره روند کار یا عوارض احتمالی به من نداد فقط گفتند ساده است و جای نگرانی نیست. اما الان پلک چشم چیم عفونت کرده است. بهانه آوردند که خوب مراقبت نکردی. گرچه بسیاری از این کلینیک ها توانسته اند با ارائه خدمات، بخشی از جامعه را جذب کنند. اما نبود نظارت کافی و تخلفات پزشکی، سلامت بیماران را در معرض خطر قرار داده است. یکی از مراجعه کنندگان، با اشاره به شرایط اقتصادی گفت: بیمارستان ها برای ما خیلی گران هستند. مجبوریم به کلینیک ها به ویژه کلینیک های زیبایی که جراحی محدود دارند اعتماد کنیم. اما انگار این اعتماد به قیمت سلامتی تمام می شود.

● از کمبود تجهیزات تا نگرانی از عفونت ها

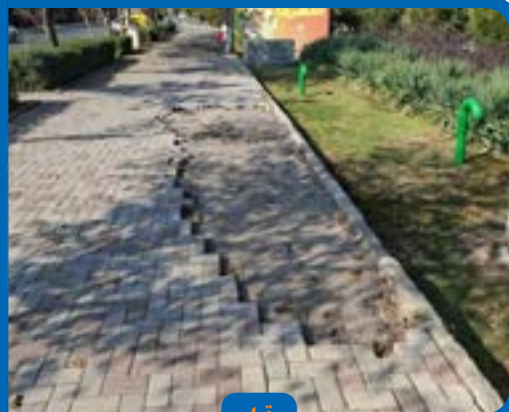
بسیاری از مراجعان از عدم رعایت استانداردهای بهداشتی در این مراکز گلایه دارند. یک خانم میان سال که برای جراحی پوستی به یکی از این کلینیک ها مراجعه کرده بود، در تماس تلفنی اظهار داشت: اتفاق عمل چندان مناسب به نظر نمی رسید. وقتی اعتراض کردم، گفتند همه چیز استریل است. اما نتیجه جراحی آن طور که انتظار داشتم نشد و زخمم دیر خوب شد. در همین حال، جوانی که برای رفع مشکل بیننی به یک کلینیک در مرکز شهر مراجعه کرده است، می گوید: برخورد کارکنان خیلی حرفه ای نبود. حتی پزشک جراح خودش را معرفی نکرد. حس کردم بیشتر به تعداد بیماران اهمیت می دهند تا کیفیت.

بعد

حین

قبل

شهروندی ضمن تماس با سامانه ۱۳۷ شهرداری مشهد خواستار ترمیم پیاده‌روها شد. در متن پیام او آمده است: پیاده‌روهای بولوار پیروزی حدفاصل پیروزی ۲۵ و ۲۷، بسیار ناهموار است و سبب آسیب به شهروندان می‌شود. پس از ثبت پیام شهروند، این پیاده‌رو در دست ترمیم قرار گرفت.

نگاه روز

رئیس هیئت بسکتبال مشهد
رئیس هیئت بسکتبال استان هم‌شد

خبرسازی مجمع بی‌خبر!

مجمع انتخاباتی ریاست هیئت بسکتبال خراسان رضوی دیروز برگزار شد و حمزه حکیم پور، سرپرست کنونی هیئت و رئیس هیئت بسکتبال مشهد، با کسب اکثریت آرا برای چهارسال به سمت ریاست هیئت بسکتبال استان منصوب شد؛ انتخاباتی که بدون اطلاع‌رسانی هیئت استان یا اداره‌کل ورزش و جوانان صبح دیروز یک‌باره برگزار شد تا نه‌تنها اصحاب رسانه، بلکه اعضای مجمع هم غافل گیر شوند. این مجمع عجیب که گویا قرار بود در بی‌خبری برگزار شود، درنهایت با یک ساعت تأخیر برگزار شد و این موضوع با اعتراض یکی از نامزد‌های این انتخابات همراه بود. درهرحال، حمزه حکیم پور درحالی هفده‌رای از بیست رای اعضای مجمع را درمقابل مجید جلیلی به دست آورد که در اتفاقی جالب به عنوان رئیس هیئت بسکتبال مشهد، خودش هم پای صندوق رفت و به‌احتمال زیاد به خودش رای داد! از مسائل دیگر این مجمع که خبرساز شد، نوع چینش اعضای مجمع بود. به عنوان مثال، نماینده بازیکنان آقا، احسان دلیرز هانی بود که نزدیک یک دهه است خارج از استان بسکتبال می‌کند و هیچ قرابتی با بسکتبال خراسان رضوی ندارد، یا اینکه مسئولان باشگاه‌هایی که به‌نوعی نزدیکی عجیبی با هیئت کنونی دارند، در این مجمع به عنوان نمایندگان باشگاه‌ها حضور داشتند و طبیعتاً رای همه‌شان به یک سبد رفت.

ورزش بانوان

سومین دوره المپیاد ورزشی بانوان مشهد
در ۳۷ رشته در حال پیگیری است
قوی‌ترین زنان مشهد در المپیاد شهر

مژده رنگیان

سومین دوره المپیاد ورزشی بانوان مشهد، «جام شهربانو»، در ۳۷ رشته آغاز شده است و تاکنون برترین‌های رشته‌های مج اندازی، پاورلیفتینگ، فیتنس چلنج و قوی‌ترین زنان مشخص شده‌اند. در رشته قوی‌ترین زنان در رده جوانان حیدریان، موسوی، مهابادی و مرادوند مقام اول را به خود اختصاص دادند. در رده سنی بزرگ سالان خلیل زاده، طاهری، قبری و کریم‌زندی قهرمانی را جشن گرفتند. در بخش مستر رقابت‌ها در سه دسته درگا‌هی، صلاحی و کریم‌زندی قهرمانی را از آن خود کردند. همچنین در بخش ویژه لیفت با لوازم، ابهری عنوان قهرمانی را به خود اختصاص داد. در میدانی دیگر، ۷۴ ورزشکار زن مشهدی پاورلیفتینگ‌کار در رشته پرس سینه حاضر شدند که در رده نو جوانان، عابدینی، پاکدامن و ابرشی قهرمان شدند. رقابت‌های رده جوانان نیز پیگیری شد که بز هوشی، تبریزی، مهابادی، انتظاری بهجتی مقدم و مرادوند بر سکوی نخست ایستادند. در رقابت‌های بزرگ سالان بختیاری، سلمانی، زیرکی، زرقی، کریم‌زندی و سلحشور سکوی اول را فتح کردند. در بخش پیشکسوتان نیز کریم‌زندی، رسولی نژاد و جعفرزاده مقام نخست را کسب کردند. همچنین در مسابقات فیتنس چلنج در رده سنی کودکان، اقهمی عنوان قهرمانی را از آن خود کرد. در رده نو جوانان عسکرزاده اول شد و در رده جوانان، مهیب موفق به کسب مقام نخست شد. در رده پیشکسوتان نیز رضاییان مقام اول را کسب کرد. در مسابقات مج اندازی بانوان در کلاس دست راست، عباسی، براقی، دارینی و نجارباشی اول شدند. در کلاس دست چپ نیز مسابقات در دوده وزنی پیگیری شد که سرگزی عنوان قهرمانی را به دست آورد. در رده این (همه وزن‌ها)، این بار ابهری موفق شد سکوی نخست را فتح کند.

تاریخ‌نگاری حضور تیم‌های مشهدی در مسابقات فوتبال باشگاهی کشور/ سال ۱۳۷۷/ قسمت یازدهم

بازی پر حاشیه استقلال با ابومسلم در مشهد

حسین نخعی‌شریف| سیاه‌جامگان دیار خراسان که با ننداری نتایج خوبی گرفته بودند، وقتی تا حدودی مشکلاتشان حل شد، به‌جای اینکه بهتر نتیجه بگیرند، روی دور تساوی و شکست افتادند تا کاملاً از صدر جدول دور شوند و به میانه‌های جدول بیفتند. مصدومیت و محرومیت بازیکنان و البته زرمزه‌های پیوستن چند بازیکن مطرح به تیم‌های دیگر هم در این فرایند بی‌تأثیر نبود؛ به‌طوری‌که میثاقیان در هر بازی دست‌کم سه بازیکن شاخص را در ترکیب نداشت. مشک‌ها درحالی‌که هفته بیست‌وهشتم را پشت‌سر گذاشته بودند، میزبان استقلال تهران شدند تا شور و هیجان خاصی پیش از این دیدار ایجاد شود و روز بازی نیز نیز طبق معمول حضور سرخ‌پوش‌های پایتخت در مشهد، از صبح روز مسابقه، میدان سعدآباد و خیابان‌های اطرافش پرترافیک و پر از زحام باشد و بازار سیاه فروش بلیت نیز داغ داغ شود. حواث و اتفاقات‌های فوتبالی و غیرفوتبالی این بازی خاص را در یازدهمین قسمت از تاریخ‌نگاری لیگ هشتم آزادگان، با هم مرور می‌کنیم.

۶مدال خراسانی‌ها در پارانتیس روی میز کشور

رقابت‌های پارانتیس روی میز قهرمانی کشور با کسب شش مدال برای ورزشکاران خراسانی به پایان رسید. در کلاس ۱۰۰ کیلوگرم علیرضا خاک‌باز به مدال نقره رسید. در مسابقات دوپل نشسته ابتدا در کلاس مجموع ۴ آقایان سید محمود حسینی و سعید ایرانمنش به مدال برنز و در کلاس مجموع ۸ نشسته مهرداد محمدپور (خراسان رضوی) و مهدی رضازاده (قزوین) به مدال برنز دست یافتند. در کلاس مجموع ۱۴ کیلوگرم آقایان قاسم رائف‌فر (خراسان رضوی) با طاها خسروی (تهران) به مدال برنز دست یافتند. به این ترتیب تیم پارانتیس روی میز مردان استان خراسان رضوی با کسب یک مدال نقره و پنج مدال برنز در مسابقات قهرمانی کشور تهران به کار خود پایان داد.

احمد بوستانیان به نماینده لیگ برتری مشهد پیوست

بلند قامت‌ترین بسکتبالیست ایران در آسمان ولایت

بلندقدترین بازیکن بسکتبال ایران با عقد قراردادی در نیم فصل لیگ برتر به تیم آسمان ولایت مشهد پیوست. احمد بوستانیان، ستر مشهوری که قرار بود ابتدای فصل به این تیم بپیوندد و به تیم ذوب‌آهن اصفهان رفت، حالا با پیگیری مسئولان تیم مشهدی به خانه برگشته است.

پس از ۱۰سال برتری بلامنازع خراسان، امسال مشهدی‌ها تیمی ضعیف را راهی لیگ برتر شنا کرده‌اند

قهرمان مدعی قهرمانی نیست!

قهرمانی باید دو موضوع را مدنظر قرار بدهید؛ اول قدرت تیم خودتان و دوم چگونگی تیم‌بستن حریفان. امسال نفت تهران تیم خوبی بسته و حتی اریس اصفهان بازیکنان اصلی‌اش را به این تیم داده است و به عبارتی دو تیم با یکدیگر تلفیق شده‌اند تا یک تیم قدرتمند را روانه مسابقات کنند.

دست‌به‌یکی رقیبان نماینده مشهد برای اینکه نوار قهرمانی‌های بیابیی تیم مشهد را پاره کنند، به قدری حساب‌شده است که بعید به نظر می‌رسد امسال دیگر سکوی قهرمانی به نماینده استان خراسان رضوی برسد.

● مشهدی‌ها هستند، چند ستاره رفتند سرمربیگری تیم مشهد را امسال حامد میرز به عهده دارد. میرز که بردارش هم از مربیان نامدار شای استان بوده و سال هاست در استرالیا زندگی می‌کند، درباره وضعیت تیمش برای حضور در سوپرلیگ شнай کشور می‌گوید: امسال ما نفرات بومی مانند سینا غلامپور، محمد مهمان نواز، معراج توره و یاسین قنبرزاده را در ترکیب داریم و درمقابل نفراتی چون محمد قاسمی، ابوالفضل سام و پارسا صفایی را که از نفرات تأثیرگذار تیم مشهد در سال‌های گذشته بودند. از دست دادیم. محمد قاسمی و ابوالفضل سام امسال برای تیم نفت تهران به آب می‌زنند و پارسا صفایی هم به

ابومسلم به تشویق ناصرخان پرداختن نشان دهند آن‌هایی که بی‌احترامی کردند، به رنگ آبی اند، نه مشکی. آبی پوشان تهرانی که نییی از ظرفیت ورزشگاه را هم هواداران مشهدی شان پر کرده بودند، با هدف جبران شکست دور رفت و البته کسب پیروزی و جا گذاشتن سپاهان و رسیدن به نایب قهرمانی، از همان ابتدا با توپ پر به میدان آمدند و درمقابل، ابومسلم که دو ملی پوش امیدش یعنی علیرضا نبیکخت واحدی و ارسطو محمدی را نداشت، با آرایش تدافعی ابتدا سعی در گل نخوردن داشت و بعد چشم به ضد حمله و استفاده از استارت‌های انفجاری عبدالجلیل گل چشمه.

درحالی‌که بازی متعادل پیش می‌رفت، دقیقه ۹ فرار علیرضا اکبریپور از چپ و سانتر زمینی او با گل زنی فرهاد مجیدی پایان یافت تا نبود صلاح‌الدین اونق دواختره در دروازه ابومسلم مشهود باشد. مشک‌ی‌ها پس از دریافت گل با حمایت تماشاگران‌شان بر بازی مسلط شدند تا اینکه دقیقه ۲۶ جلال مرادی خطای سهراب بختیاری زاده را که در ضد حمله مقابل سرعت گل چشمه کم آورده بود، پنالتی اعلام کرد. گل چشمه با خون سردی تمام، مسعود قاسمی، سنگریان استقلال، را مغلوب کرد و بازی را به تساوی کشاند تا نیمه اول با همین نتیجه خاتمه یابد.

● خشونت و درگیری به‌جای بازی

نیمه دوم با برتری میهمان دنبال شد که حاصلش یک‌دو خوب سیروس دین محمدی و فرهاد مجیدی بود که به علی موسوی رسید تا او دقیقه ۶۹ گل برتری شاگردان ناصر حجازی را رقم بزند. پس از این گل، بازی به خشونت کشید و جلال مرادی چهار بار از کارت زردش برای تنبیه بخشعی رحیمی از ابومسلم و سهراب بختیاری زاده، آتیلا حجازی

تیم نور سمنان پیوسته است. مطمئن باشید اگر این نفر ن‌فر را امسال در ترکیب داشتیم، به راحتی می‌توانستیم قول قهرمانی بدهم، اما با بود چه‌ای که داریم و دیر به تشکیل تیم اقدام کردیم، کار سخت شده است. باشگاه قهرمان اولین فصلی است که در رقابت‌ها شرکت می‌کند و ان شاء... از سال‌های آینده با برنامه‌ریزی بهتر و جذب نفرات خوب، بی‌شک برای قهرمانی به میدان می‌رویم.

● تیم ۸ در تقلا برای یک جام لیگ برتر شнай باشگاه‌های کشور امسال با شرکت هشت تیم در سه مرحله برگزار خواهد شد، اما پس از تعویق مرحله اول، قدراسیون شنا هنوز تاریخ رسمی شروع مسابقات را اعلام نکرده است. تیم‌های قهرمان مشهد، نفت تهران، اریس جدید اصفهان، گلستان، نفت امیدیه، رعد پادفند، نور سمنان و نولاف تهران هشت‌تیمی هستند که شناگران‌شان در این دوره از مسابقات به آب می‌زنند. تیم شнай مشهد در ۱۰سال گذشته با هر نامی در این رقابت‌ها شرکت کرده، توانسته است با اقتدار بر سکوی قهرمانی بایستد و این دوره هم بی‌تردید یکی از شانس‌های فتح جام به شمار می‌رود؛ اگرچه نحوه تیم‌بستن مشهدی‌ها امسال موجب شده است تا کمی امیدواری به تکرار قهرمانی برای نماینده استان خراسان رضوی کم‌رنگ‌تر شود.

و کاظم محمودی از استقلال استفاده کرد. اخراج حسن بادامکی از ابومسلم و علی چینی از استقلال در دقیقه ۸۹ نیز اوج این درگیری‌ها بود. در این دقایق پرتاب سنگ از سوی ابومسلم‌ها موجب شکستن سر جواد زرینچه، کاپیتان استقلال، شد؛ به‌طوری‌که گوینده ورزشگاه چندین بار از تماشاگران خواست که خویشتن دار باشند، اما گوش شنوایی نبود و وضعیت کاملاً نامساعدی بر زمین حاکم بود و افراد غیرمسئول زیادی کنار زمین جولان می‌دادند که به حضور پرتعداد نیروهای انظامی، تا حدودی اوضاع بهتر شد. سوت پایان بازی که به صدا درآمد، کادر داوری و بازیکنان استقلال با اسکورت ویژه به داخل رختکن هدایت شدند، اما تماشاگران خشمگین همچنان به شعاردادن ادامه دادند.

پیروزی استقلال مقابل ابومسلم و البته شکست ۳بر۱ سپاهان مقابل پرسپولیس باعث شد آبی پوشان تهرانی به کسب عنوان نایب قهرمانی امیدوارتر شوند. ابومسلم هم با این شکست با همان ۳۷ امتیاز یک‌پله پایین افتاد و در جایگاه هشتم نشست.

■ ابومسلم: سیدرضا دلیاک، بخشعلی رحیمی، محمود مصلی، حسین الفاطمی (باقر محمودی ۷۵)، علی هاشمی، فرهاد کوچک‌زاده، علی حنطه(رضا آقا حسنی ۸۲)، اکبر مختاری (رمضان شکری ۷۲)، حسن بادامکی، مجید نوروزی و عبدالجلیل گل چشمه (کاپیتان) / مربیان: اکبر میثاقیان، سعید صیامی و شاهپور رجب زادگان
■ استقلال: مسعود قاسمی، جواد زرینچه(کاپیتان)، کاظم محمودی، سهراب بختیاری زاده(رضا حسن زاده۸۰)، محمد نوازی، علیرضا اکبریپور (عادل حردانی ۸۰)، محمود فکری، فرهاد مجیدی، سیروس دین محمدی، آتیلا حجازی(علی چینی ۵۳)، علی موسوی /مربی: ناصر حجازی

شهرآرا مخفی شدن در دل محلات پرترد و شلوغ یکی از گردشهای ساقیان مواد مخدر است. موضوعی که از چشم پلیس هیچ گاه مخفی نمی ماند، تا جایی که مأموران کلانتری شهید هاشمی نژاد با اربابان اطلاعاتی خود به خبری مبنی بر توزیع مواد مخدری توسط زن و مردی جوان در یک خانه مسکونی در بولوار شهید مطهری شمالی، دست یافتند و پیگیری موضوع را به صورت ویژه در دستور کار خود قرار دادند. مأموران پس از هماهنگی قضایی در اقدامی ضربتی با رعایت ضوابط شرعی و قانونی این زن و مرد خرده فروش را دستگیر کردند. تیم رسیدگی کننده بر پایه بازرسی از محل اختفای مخفیانه، چهارماد شش عدد قلاب ۲۴۶ بسته آماده فروش شناسایی کردند.

شهرآرا مجتمع های مسکونی هر چه بی درو بیگتر، سرق
پای سارقان راحت تر، شگردی که یک سارق در شمال شهر
برای گرفتن و بدو پس از شناسایی مجتمع های مسکونی
فاقد ایمنی از آن ها سرق می کرد. پلیس زمانی وارد گردید این
سرق ها شد که هر روز به تعدادشان افزوده می شد. پلیس
خیلی زود متوجه شد که بیشتر سرق ها از مجتمع های
مسکونی در محدوده بلوارفا و موسوی قوچانی صورت
گرفته است. کاراگاهان پایگاه شمال پلیس آگاهی مشهد
با استفاده از تصاویر به دست آمده از دوربین های مداربسته
در آنجا متهمی شناسایی و پس از جمع اوری داده و مستندات
کافی باهمراهگیری قضایی، متهم وارد اقامت سرتیگر
کردند. این فرد در بازجویی های تخصصی به ۲۳ فقره
وسایل از مجتمع های مسکونی محدوده شمال شهر مشهد
و فروش آن ها به دو مال خر اعتراف کرد. تحقیقات برای
سرتیگری افراد به خر آغاز شد و پرونده قضامتی برای
سیر مراحل قانونی روانه دادرسا شد.

شهرآرا برای متهم میان سال آنچه اهمیت داشت. یافتن سوزده مناسب برای سرقت بوده، می‌خواست سوزده‌ای که یک پیکان قه‌می باشد یا یک خودروی جدید مدل بالا (ای سارق). دقیقه‌ای نبود که مالکان خودرو آن را به تجهیزات روز مجله ندرده باشند. این متهم آن سرقت از خودرو را ادامه داده بود تا اینکه شهروندان برای حل مشکل دست به دامن پلیس شده بودند. در پی وقوع چند فقره سرقت بازاری خودرو در محدوده بولوار مصلى شهر مشهد، پیگیری موضوع به صورت ویژه در دستور کار مأموران انتظامی قرار گرفت. مأموران دایره تجسس کلانتری مصلى با بررسی دوربین‌های مدار بسته محدوده سرقت و تبصیر اطلاعات به دست آمده به سرخ‌هایی از دست داشتن راننده یک دستگاه سوارا آردی (پلاک ۱۷۰۸۰۸) دست بردارند و سرقت‌ها دست یافتند. مأموران با استفاده از اطلاعات به دست آمده، تحقیقات گسترده را در مناطق آسیب پذیر آغاز کردند تا اینکه سرانجام روز گذشته متهم‌ها در حال بر سر نهی در محدوده خیابان آیت... صدق‌ی مشاهد و در اقدامی ضربتی دستگیر گردیدند. در بازرسى از خودروی متهم سه عدد تارنى و دو حلقه لاسیتک زاپاس کشف شد. متهم سه ساله پس از انتقال به مقر انتظامی در بازجویی‌های فنی پلیس به پانزده فقره سرقت تارنى و لاسیتک زاپاس خودرو در محدوده بولوار مصلى، چمن... شهید رستمی و ۱۷ شهرویر اعتراف کرد. تحقیقات از متهم برای ردیگر جرائم احتمالی ادامه داد.

اینانا یک قایق مسافری با صد سرنشین در کنگو غرق شد. این قایق در رودخانه‌ای در مرکز کنگو دچار حادثه شد که در پی آن ۲۵ نفر از جمله تعدادی کودک کشته شدند و ده نفر نیز همچنان ناپدید هستند. جست‌وجو برای مفقودان چند ساعت پس از حادثه، در روز گذشته آغاز شد.

تسليم پليس امريكا اعلام كرد پنج عضو يك خانواده از جمله سه كودك ۹، ۱۰ و ۱۱ ساله با شليك گلوله در شهر «وست ولي» كاليفرنيا پاكشته شدند. در اين پرونده پليس با تماس شهروندان ميني بر پي اطلاعي از اين خانواده به محصل سكونت آن ها مراجعه كرد، اما در اينجا بوده و چون مأموران مورد مشكوكي نديدنند، برگشتند. فردي آن روزه زن اين خانواده در محل كارش حاضر نشد، آشاين به خانه آن ها مراجعه كردند و پسر هفده ساله اين خانواده را در حالي كه گلوله خورده بود، در پاركيته ديديند. با حضور دوباره پليس، اسجاسد اين عضو اين خانواده كشف شد.

١٤٤٤

دیروز صدها قبضه سلاح سرد کش

بازپرس جرائم نوجوانان: هم اکنون ۶۰۰ پرونده قضایی ویژه نوجوانان در دست بررسی است

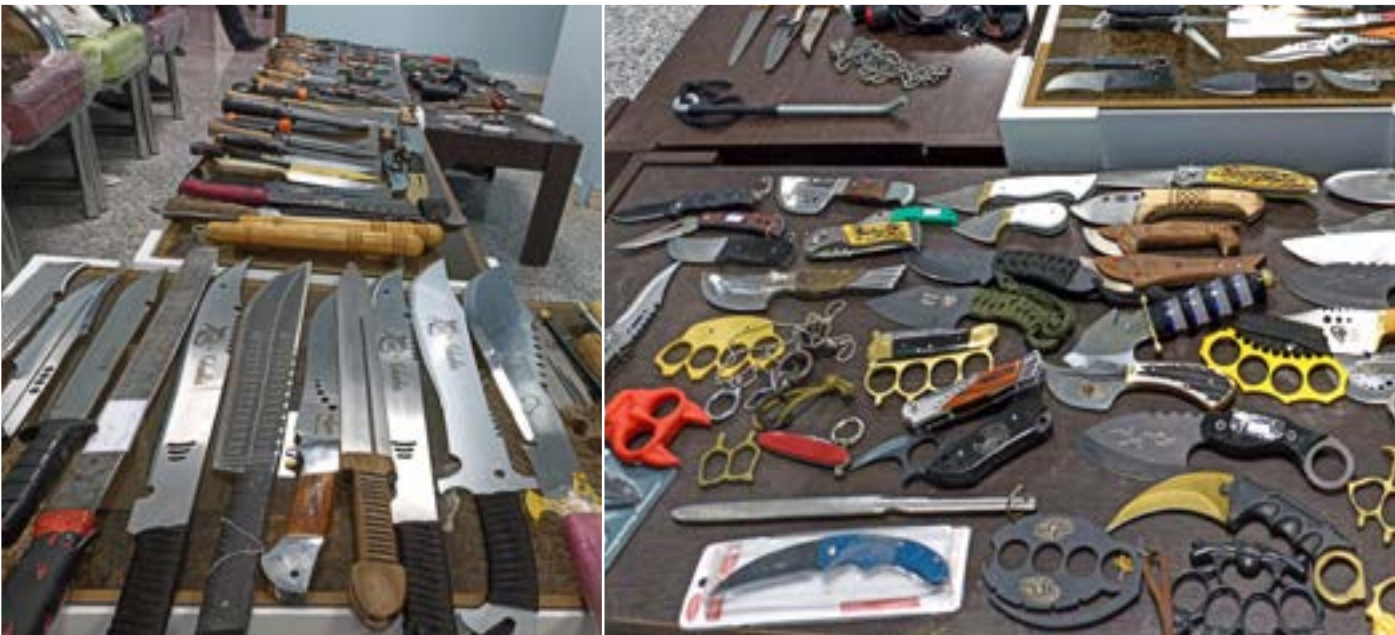
جلائیان

اما محصلان خیابانی، جایی که از اراذل خود عاوه بر شرکت در انواع نزارع ایستادگی می‌کنند. این افراد با حمل سلاح‌های سرد همچون چاقو، قمه، شمشیر و... اراذل تهدید می‌کنند. سلاح‌هایی که دوشان در جیب این افراد بارها منجر به بروز فاجعه‌هایی مانند زخمی کردن دیگران و حتی قتل شده است. این موضوع دستاویزی شد تا هم‌زمان با روز جهانی عاری از خشونت و افراطی‌گری، با دستور قاضی امدادی ابراهیم‌زاده، بازرس شعبه ۲۵۱ دادسرای مشهد که ویژه جرائم نوجوانان است، صد قاضیه سلاح‌سازده از سوی افسران کلاشتری راجع به کشف شده بود، در محل این کلاه‌تاری به صورت نمادین اراذل شود.

صدا همدل چاقوی جیبی، قمه، نیمچه، شمشیر، چوب بیس بال، باتوم، نانچنگو و اقسام پنجه پکس و حتی تفنگ اسباب بازی هم در میان سلاح‌های کشف شده از اراذل نوجوان دیده می‌شد، نوجوان‌هایی که با تغییر در تفنگ اسباب بازی تلاش کرده بودند آن یک اسلحه ترسناک برای ترساندن شهروندان بسازند. در این میان ده‌ها چاقوی کوچک شبیه فندک هم دیده می‌شد که هر چند به ظاهر کم‌خطر بودند اما در لحظه حمله به شهروندان تبدیل به سلاح‌هایی خطرناک می‌شدند و گاهی به همین چاقوهای کوچک افراد زخمی شده بودند.

● چاقو خطرناک‌تر از اسلحه است

همه این سلاح‌های کشف شده نرزیین شده بود که به خوبی نشان می‌داد در دست افراد کم‌سن و سال بوده است؛ موضوعی

عکس: شہزاد

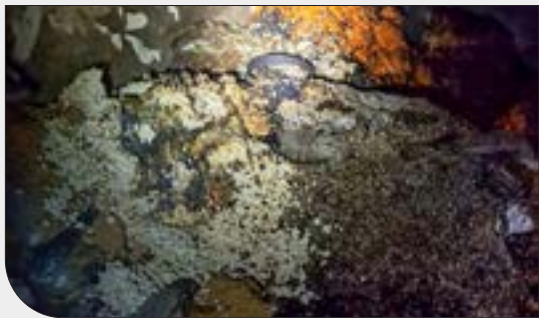
فرزندشان را از عواقب همراه داشتن سلاح سرد آگاه‌کنند.

وی درباره رفتار فرزندان که به صحبت های خانواده توجهی ندارند، بیان کرد: اگر فرزندی در شرایطی بود که گوش شنوایی برای توصیه خانواده نداشت، آن‌ها می‌توانند پیش از بروز فاجعه، از پلیس یا دادسرا یا اورژانس اجتماعی کمک بگیرند و حتی اگر نوجوانی را می‌شناسند که سلاح سرد حمل می‌کند، می‌توانند به صورت محرمانه حمله به گزارش موضوع به پلیس، دادسرا یا اورژانس اجتماعی کنند.

● تشکیل ۳۰۰ پرونده برای نوجوانان بزهکار
این مقام قضایی درباره عواقب نگهداری
و حمل و استفاده از سلاح سرد گفت: ما
ششصد پرونده از جرائم نوجوانان در زمینه
داریم که مربوط به جرائم مختلف از جمله
زورگیری، نزاع... است. بخش عمده جرائم
نوجوانان مربوط به زورگیری است. این
نوجوانان اگر شاکی خصوصی داشته
باشند، به کانون اصلاح و تربیت منتقل
می‌شوند و اگر صرف نگهداری سلاح سرد
باشد، برای آن‌ها قار و وثیقه یا کفالت صادر
می‌شود. نکته تأمل برانگیز در این موارد
و اکثنت خانواده‌ها به موضوع بوده

است؛ بیشتر خانواده‌ها از همراه داشتن سلاح از برای اطلاع می‌کنند و اگر هم می‌دانستند، به آن اهمیتی نمی‌دادند. برای ابراهیم زاده اضافه کرد: بسیاری از نوجوانانی که سلاح سرد از آن‌ها کشف و ضبط شده است، به ما می‌گویند که اگر جرم است، چرا در واحدهای صنفی یا سایت‌های واسطه‌گر درای مجوز می‌فروشند؟ یادآوری می‌شود که فروش هرگونه شمشیر و قمه در واحدهای صنفی و جرم است و واحدهای تجاری فقط مجاز به فروش جاقوهای هستند که مشخص و تعریف شده است. درخصوص سایت‌های واسطه‌گر هم باید تأکید کنم که داشتن مجوز قانونی به این معنی نیست که هر وسیله‌ای از درگاه به فروش برسد. ققانونی و مجاز است.

● زورگیری و نزاع در صدر جرائم نوجوانان
کلانتری خواجه ربیع یکی از مراکز
انتظامی است که تعداد زیادی سلاح
سرد را کشف و ضبط می کند؛ موضوعی که
باعث شد با هماهنگی های انجام شده،
سلاح های گردآوری شده برای امحای
نمادین به این کلانتری منتقل شود.
فرمانده کلانتری خواجه ربیع درباره

عکس خبر

آتش، سهم یک آجیل فروش در آستانه شب یلدا

شهر آرا: بازار آجیل فروش ها این روزها که نزدیک شب یلدا هستیم، ادغام داغ است؛ اما این داغی در انبار یکی از آجیل فروش ها در بولوار رستمی چنان زیاد شد که منجر به آتش سوزی در این انبار شد. بامداد دیروز با عدم آتش سوزی در یک انبار آجیل و خشکبار در خیابان رستمی، آتش نشانان از سه ایستگاه به محل وقوع حادثه رفتند. با تلاش آتش نشانان، این آتش سوزی در کمترین زمان ممکن مهار و از گسترش آن پیشگیری شد. خوشبختانه این حادثه منجر به صدمه نداشت.

[illegible]

چرا برق و گاز قطع می شود؟

مرور شهرآرا از آنچه که باید در خصوص بحران ناترازی انرژی این روزها بدانیم

گزارش تحلیلی

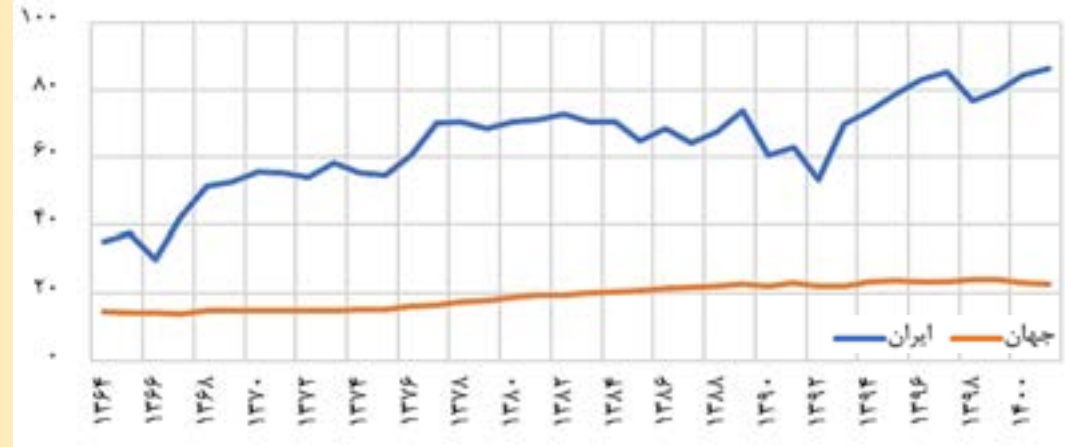
چرا قطعی برق به زمستان رسید؟ پاسخ به این پرسش ابعاد متعددی دارد؛ از نبود مدیریت در تنوع بخشی سبد تولید برق و بی توجهی به افزایش تولید متناسب با تقاضا گرفته تا کم کاری در بهینه سازی مصرف انرژی، تأمین سوخت جایگزین، مازوت سوزی و قاچاق سوخت. همه این عوامل در نهایت بر وضع ناترازی انرژی تأثیر گذاشته اند. این گزارش، با استناد به منابع مختلف و کنار هم گذاشتن داده ها، تلاش دارد دلایل این ناترازی ها را که این روزها به یکی از چالش های مهم زندگی روزمره تبدیل شده است، به طور خلاصه و ساده تشریح کند. واکنش های عمومی نشان می دهد که امسال موضوع قطع گاز و برق بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. هرچند این مسئله برای اهالی صنعت تازگی ندارد، حتی مشترکان خانگی نیز پیش تر با قطعی برق و گاز و تعطیلی ها روبه رو بوده اند. اما باید گفت این ناترازی ها که نتیجه سال ها مدیریت نادرست است، هر سال پررنگ تر می شود و در صورت ادامه این روند، ابعاد گسترده تری خواهد یافت. در ادامه، روند تغییرات و پیش بینی کارشناسان درباره آینده این مسئله بررسی شده است.

تولید برق: وابسته به گاز

منابع مورد نیاز نیروگاه های تولید برق در دنیا شامل گاز طبیعی، فرآورده های نفتی، زغال سنگ، انرژی هسته ای، آب و منابع تجدیدپذیر است. یکی از راه های تضمین امنیت انرژی برق، ایجاد

تعادل و تنوع در سبد منابع نیروگاه هاست. با این حال، این اصل مهم در ایران طی سال ها نادیده گرفته شده است. وابستگی شدید نیروگاه های تولید برق به گاز طبیعی و کم توجهی به سرمایه گذاری در منابع تجدیدپذیر از دلایل اصلی قطعی برق در فصل های پاییز

نمودار سهم گاز طبیعی در تولید برق ایران و جهان از سال ۱۳۶۴ تا ۱۴۰۱ (درصد)^(۱)

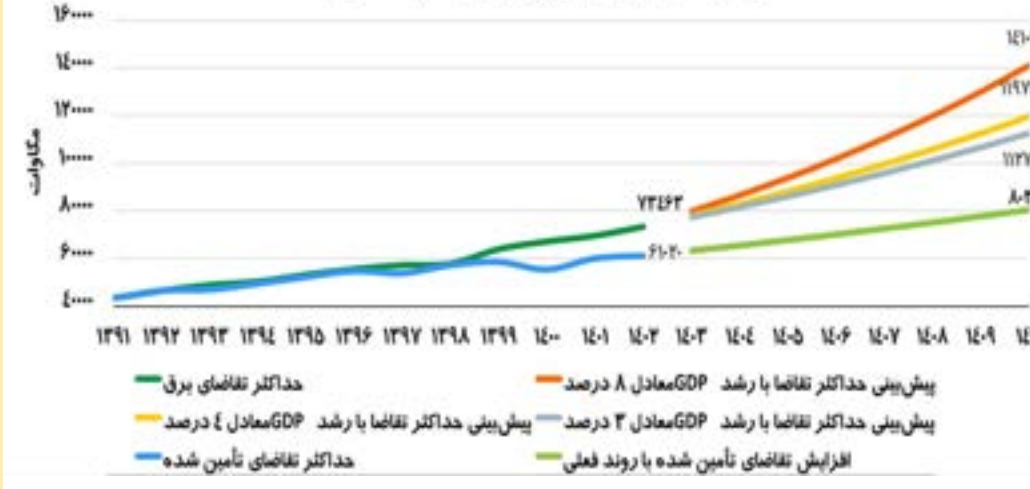
عقب ماندگی در تولید

در این بخش، قصد داریم به طور آماری، میزان عقب ماندگی توان تولید برق در کشور را با میزان مصرف و نیاز به رشد اقتصادی و تولید ناخالص داخلی مقایسه کنیم. وقتی گفته می شود که ناترازی های کنونی نتیجه سال ها بی توجهی و نبود مدیریت مناسب بوده است، منظور این است که به عنوان مثال «در دهه ۹۰ سالانه فقط ۳.۵ درصد به ظرفیت نامی نیروگاه های کشور اضافه شده و با وجود رشد بیش از ۴۵ درصدی مصرف طی سال های

۱۳۹۲ تا ۱۴۰۰، رشد ظرفیت نیروگاهی برابر با ۲۱ درصد بوده است.»^(۲)

با یک مقایسه ساده می توان مشاهده کرد که تنها در یک دهه، تفاوت فاحشی بین تولید و مصرف برق ایجاد شده است. از طرفی، ناترازی در سال های اخیر شدت بیشتری پیدا کرده و «در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به ترتیب معادل ۱۰ و ۱۲ هزار مگاوات بوده است.»^(۳) حالا پیش بینی ها نشان می دهد که «در صورت ادامه روند فعلی، این ناترازی هر سال تشدید شده و به ۳۲ تا ۶۱ هزار مگاوات تا سال ۱۴۱۰ خواهد رسید.»^(۴)

روند رشد پیک بار و پیش بینی نیاز مصرف تا سال ۱۴۰۱^(۵)

بود و نبود سوخت دوم

سال های گذشته، اولین راهکار مسئولان برای گذر از روزهای سرد و جلوگیری از قطع گاز و برق، استفاده از سوخت جایگزین بود. اگر ناترازی با استفاده از سوخت جایگزین حل نمی شد و اعتراضات محیط زیستی از مازوت سوزی بالا می گرفت، به سراغ قطع گاز در صنایع پرمصرف مانند سیمان و فولاد می رفتند و در نهایت گاهی نیز این ناترازی به تعطیلی اداره ها و مدارس می انجامید. البته در زمان هایی نیز شرایط آب و هوایی به نفع کمبود انرژی تغییر می کرد، مثلاً «در سال ۱۴۰۱، ناترازی گاز طبیعی در اوج مصرف به ۳۱۵ میلیون مترمکعب در روز رسید، اما به واسطه افزایش دما در سال ۱۴۰۲، این عدد به حدود ۲۸۰ میلیون مترمکعب در روز کاهش یافت.»^(۱)

امسال اما همان ابتدای کار به دلیل محدودیت در سوزاندن سوخت های دوم، به سمت تعطیلی ها رفته اند. البته اینکه این محدودیت به ویژه برای سه نیروگاه بزرگ تولید برق، به ادعای مسئولان به دلایل زیست محیطی بوده یا طبق گزارش ها و گفته های فعالان بخش خصوصی، مازوت و گازوئیل برای سوزاندن موجود نبوده است، موضوع این گزارش نیست. اما در هر حال، این مسئله نیز بر احساس بیشتر ناترازی انرژی در امسال بی تأثیر نبوده است.

هشدارهای ادامه دار

ناترازی انرژی در ایران نتیجه چندین عامل پیچیده است که در کنار یکدیگر بحران کنونی را شکل داده اند. وابستگی بیش از حد به گاز طبیعی، نبود تنوع در منابع انرژی و نبود سرمایه گذاری کافی در نیروگاه های جدید، مشکلات اصلی را ایجاد کرده اند. علاوه بر این، مصرف غیرمؤثر و پایین بودن بهره وری انرژی نیز بر شدت بحران افزوده است.

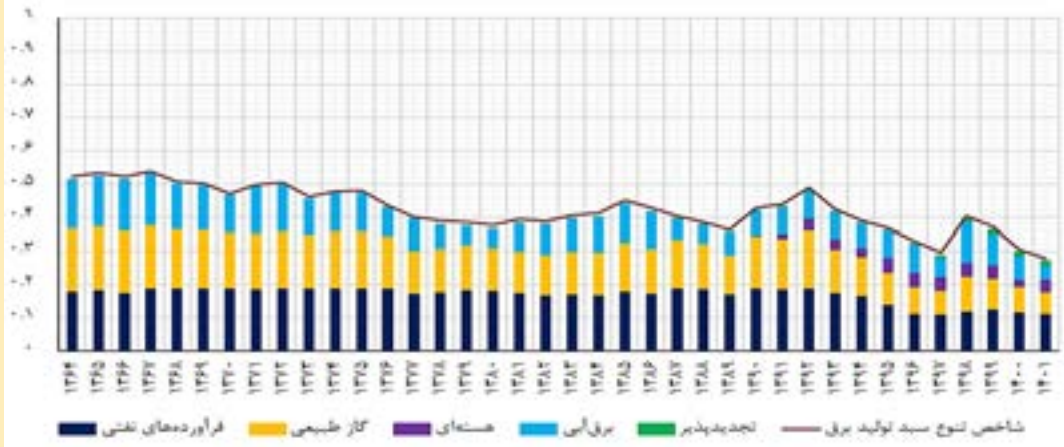
اگرچه تلاش هایی برای بهینه سازی مصرف انرژی و کاهش وابستگی به سوخت های مایع صورت گرفته، اما نبود زیرساخت های مناسب، ناتوانی در جذب سرمایه گذاری جدید و شرایط اقتصادی نامساعد، باعث شده است تا نه تنها سرمایه گذاری در بخش انرژی

و زمستان است.

برای درک بهتر این مسئله، تصور کنید بیش از ۹۰ درصد برق کشور از طریق نیروگاه های حرارتی تأمین می شود که حدود ۸۶ درصد از سوخت مصرفی آن ها گاز طبیعی است. وقتی این

شاخص تنوع سبد تولید برق ایران از سال ۱۳۶۴ تا ۱۴۰۱^(۲)

بدمصرف ترین در دنیا

حتماً در روزهای اخیر پیام تصویری مسئولان درباره کاهش مصرف انرژی را دیده اید. البته فقط بخشی از بهینه سازی می تواند از طریق فرهنگ سازی و کاهش مصرف توسط مردم انجام شود که البته جالب توجه است، اما این موضوع ابعاد گسترده تری دارد. بخش زیادی از انرژی در ساختمان سازی های بدون استاندارد، خودروها، تجهیزات و ماشین آلات بازدهی پایین هدر می رود. برای درک بهتر نقش مصرف غیراستاندارد در چالش چندوجهی ناترازی انرژی، توضیحات و نمودارهای این بخش بسیار مفید خواهد بود.

«به لحاظ مصرف انرژی، ایران هفتمین کشور دنیاست و بالاتر از ایران، کشورهای چین و هند یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفری، امریکای

۴۰۰ میلیون نفری، برزیل ۲۱۰ میلیون نفری، روسیه ۱۴۰ میلیون نفری تا زاین ۱۲۰ میلیون نفری است. اگر مصرف انرژی به جمعیت تقسیم شود، ملاحظه می شود که هر ایرانی ۲.۳ برابر یک برزیلی، ۱.۳ برابر چینی و ۱.۱ برابر یک ژاپنی انرژی مصرف می کند. همچنین شاخص شدت مصرف انرژی به عنوان نسبت مصرف نهایی انرژی به تولید ناخالص داخلی، مهم ترین شاخصی است که بهره وری انرژی در یک اقتصاد را منعکس می کند. هرچه این شاخص کوچک تر باشد نشان دهنده آن است که برای تولید هر واحد محصول انرژی کمتری صرف شده است و برعکس. شدت مصرف انرژی ایران حدود پنج برابر کشورهایی مثل دانمارک، انگلیس، پرتغال، رومانی و ایتالیا. چهار برابر ترکیه و ۲.۵ برابر امریکاست و ایران بدمصرف ترین کشور دنیا در زمینه انرژی است و بالاترین شدت مصرف انرژی را دارد.»^(۳)

میزان مصرف انرژی در دنیا ^(۴)	
چین	۴۰۶۰
آمریکا	۲۱۷۲
هند	۱۱۳۵
روسیه	۸۳۸
ژاپن	۳۹۱
برزیل	۳۳۶
ایران	۳۱۷
اندونزی	۲۹۸
کانادا	۲۹۷
کره جنوبی	۲۹۱
عربستان	۲۷۹
آلمان	۲۴۶

شاخص شدت مصرف انرژی ^(۵)	
ایران	۰/۲۲۷
کویت	۰/۲۲۳
روسیه	۰/۲۱۳
قزاقستان	۰/۱۷۲
کانادا	۰/۱۶۴
تایوان	۰/۱۶۴
آفریقای جنوبی	۰/۱۵۹
نیجریه	۰/۱۵۸
عربستان	۰/۱۵۵
چین	۰/۱۴۷
ازبکستان	۰/۱۴۳
امارات	۰/۱۳۱

منابع:

۱: "Data Energy World of Review Statistical " Institute Energy from Retrieved"

۲: گزارش مرکز پژوهش های مجلس «واکاوی امنیت انرژی در ایران از منظر تنوع در سبد تولید برق»

۳: گزارش اندیشکده اقتصاد مقاومتی «چالش ناترازی برق از منظر تولید و مصرف»

۴: وزارت نیرو

۵ و ۶: تهیه شده توسط محمد حسین احمدی کارشناس گروه انرژی اندیشکده اقتصاد مقاومتی، مرداد ۱۴۰۳ (دارای منابع و تحقیقات پشتیبان)

۷: رضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران

۸ و ۹: ترازنامه انرژی کل کشور، کتاب داده های انرژی ENERDATA

۱۰ و ۱۱: گزارش مرکز پژوهش های مجلس «بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور (۱۰)، تبصره «۳» نفت و روابط مالی آن با دولت»

کتاب «ایران‌شهر: تاریخ و تمدن ساسانی»، مجموعه مقالاتی از تورج دریایی، با ترجمه مهناز بابایی منتشر شده است.

دریایی ـ که چند هفته ای است در مقام سرویاستار دانشنامه «ایرانیکا» نیز فعالیت می‌کند، در مقدمه خود بر این کتاب اشاره کرده که مقالات آن را، پیش‌تر، طی سال‌های مختلف نوشته و در مجلات و جشن‌نامه‌های آکادمیک چاپ کرده‌است.
بالبین حال، او یادآور شده که همچنان به تحقیق و نوشتن درباره تاریخ ایران نیاز داریم و هنوز در آغاز کار و راهیم.
دریایی نوشته است: «ساسانیان سرزمین خود را 'ایران‌شهر' می‌نامیدند که می‌توان آن را 'سرزمین ایرانیان' ترجمه کرد. مابین قرون سوم و هفتم میلادی، معنی ایرانی بودن، به سبب فعل وا‌نفعالات تاریخی و اجتماعی، تغییرات مهمی کرد، به نظر من، در اوایل دوره ساسانی، منظور از ایرانی یک زرتشتی ایرانی زبان بود، اما، در قرن ششم میلادی، ایرانی بودن داشتن فرهنگ ایرانی و آداب و رسوم ایرانی بود، مانند جشن گرفتن نوروز و مهرگان، پوشیدن لباس و خوردن و نوشیدن مانند ایرانیان. که این مهم تحقق یافت. تمدن ایرانی مردم ایران‌شهر پس از دوره ساسانی نیز ادامه یافت و نام ایران به مثابه یک ایده و سرزمین تا امروز با ما مانده است و ما تا حدودی و‌امداد فرهنگ ساسانیان هستیم. در این مقالات تحقیقی، سعی بر مطالعه درباره بعضی از این نکات و روشن ساختن آن‌ها بوده است.»

مهناز بابایی، مترجم کتاب، نیز در مقدمه اش بر این اثر نوشته است؛ «باوجودآنکه هریک از این مقالات پژوهشی مستقل درباره جنبه‌هایی به خصوص از تاریخ و فرهنگ ایران‌شهر در عصر ساسانی است، به‌گونه‌ای انتخاب و چیش شده‌اند که روندی منطقی را به خواننده عرضه نمایند، یعنی از ابتدای شکل‌گیری شاهنشاهی ساسانی توسط اردشیر بابکان در نیمه نخست سده سوم میلادی تا فروپاشی حاکمیت خاندان ساسانی در نیمه سده هفتم میلادی و سپس تداوم برخی سنت‌های اداری و فرهنگی ایران ساسانی در سده‌های میانی. مطالب مندرج در مقالات به‌گونه‌ای است که خواننده علاقه مند به تاریخ ایران ساسانی به راحتی می‌تواند استفاده کند و، در عین حال، مرجعی معتبر و قابل استناد برای پژوهشگران دانشگاهی در این حوزه مطالعاتی خواهد بود. مقالات این مجموعه را، ازجیت محتوایی، می‌توان به چهار دسته تقسیم کرد: دسته نخست مقالات مرتبط با برآمدن ساسانیان و استقرار حاکمیت خاندان ساسانی به جای شاهنشاهی اشکانی (فصول اول تا چهارم)، دسته دوم مقالات مرتبط با پیوندهای سیاسی و تجاری میان ساسانیان و همسایگانش (فصول پنجم تا هشتم)، دسته سوم مقالات مرتبط با تاریخ و فرهنگ دوره میانی ساسانی از سده‌های پنجم و ششم میلادی (فصول نهم تا سیزدهم)، دسته چهارم مقالات مرتبط با دوره اخیر ساسانی از سلطنت خسروپرویز تا سقوط خاندان ساسانی در زمان یزدگرد سوم و برآمدن حکومت‌های اسلامی در منطقه است (فصول چهاردهم تا بیست و یکم).»

«ایران‌شهر: تاریخ و تمدن ساسانی»، نوشته تورج دریایی، ترجمه مهناز بابایی، نشر ققنوس، ۲۹۶ صفحه، ۲۵۰ هزار تومان.

نگاهی به کتاب «سربازان ساسانی در جامعه اسلامی»

عیاران در ایران

رادمثنش وفاداری دسته‌ای از مردمان به مرام‌نامه‌ای که در آن شجاعت، دست‌گیری از زیردستان، یاری رساندن به ستمدیدگان، سخاوت، راستی، رادی، نیک خواهی، شکبایی و ... از اصول بنیادی و تک خطی ناپذیر بود سبب می شد ملقب شوند به «جوانمرد» یا «عیار». عیاری و جوانمردی سنتی دیرپا در ایران است که کم و بیش هنوز از آن یاد می شود.

اما خاستگاه این سنت کجاست و در چه بستر تاریخی‌ای شکل گرفته است؟ این موضوع اصلی کتاب «سربازان ساسانی در جامعه اسلامی: خاستگاه‌های عیاری و قنوت» است. کتابی که محسن ذاکری آن را نوشته و نخستین بار در سال ۱۹۹۵ در آلمان منتشر شده است. دغدغه نویسنده در این پژوهش پیگیری رد این گروه در تاریخ ایران است که به باور او گروهی نیستند که یک شبه ایجاد و به سادگی منحل شده باشند. «به رغم پژوهش‌های فراوانی که تاکنون صورت گرفته، مسئله اساسی خاستگاه قنوت و پیروان آن هنوز حل نشده باقی مانده است. با اینکه نزدیک به دویست سال از زمان طرح این پرسش و نخستین پاسخ‌ها به آن گذشته است، هنوز هیچ‌کس پاسخی قطعی برای این پرسش عرضه نکرده‌است که عیاران اولیه چه کسانی بودند و برپایه چه اصول و اهداف مشخصی گرد هم آمدند.» او در این مسیر به دوران ساسانی و «اسواران» می‌رسد که «از میان نجبای دهقان‌ و آزادان برمی‌خاستند و فرهنگ می‌آموختند و اخلاق پهلوانی داشتند.» ذاکری در پیشگفتار کتابش درباره «آزادان»، که اسواران از میان آنان می‌آمده‌اند، می‌نویسد: «در ایران اواخر دوره ساسانی، 'آزادان' پایین‌ترین بخش طبقه نجبای زمین دار را شکل می‌دادند. آن‌ها اربابان روستاها (دهقانان) و فرماندهان اداری- نظامی (مربزانان) بودند و سواره نظام کشور را با سواران دلاور جوان (اسواران) تأمین می‌کردند.»

او به محمد تقی بهار، پرویز ناتل خانلری و محمد جعفر محبوب اشاره می‌کند که آن‌ها نیز، با استناد به مدارک و شواهدی، بر این باور بوده‌اند که «عیاران اعضای برخی از تشکیلات باستانی بوده‌اند که پس از فروپاشی ساسانی برجای می‌مانند.»

بر اساس این کتاب، ریشه‌های عیاری را باید در میان سربازان ساسانی و تجربیات و مهارت‌های نظامی آنان جست و جو کرد. ذاکری استدلال می‌کند که بسیاری از عیاران از میان سربازان و اشراف زادگان ساسانی برآمده‌ند که پس از فتح ایران توسط اعراب، بدون جایگاه اجتماعی و نظامی سابق خود باقی مانده بودند. مهارت‌های رزمی، وفاداری به پیمان، و ساختارهای تشکیلاتی نظامی ساسانی در شکل‌گیری ساختار و اخلاق عیاری تأثیرگذار بوده‌اند. ساختار اخلاقی آن‌ها شامل ویژگی‌هایی همچون شرف، راستگویی، سخاوت و دفاع از عدالت بود که تا حد زیادی ریشه در اخلاق و ارزش‌های حاکم بر فرهنگ پیش از اسلام، به خصوص فرهنگ ساسانی، دارد. هرچند که تأثیرات اسلامی نیز در آن‌ها مشهود است.

نویسنده یادآور می‌شود که اسواران، هرچند با حمله اعراب به ایران و ورافتادن ساسانیان برجای ماندند و عیاران شدند و، در پیوند با خلفا و مالکان‌های که زمین‌های زمین داران کوچک را عرب را تصاحب کرده بودند، سعی در حفظ نقش خود-هم در دستگاه حکومت و هم در میان مردم- کردند. در طبقات اجتماعی نزول کردند و گاه انحرافات نیز در میان آن‌ها به وجود آمد.

«سربازان ساسانی در جامعه اسلامی: خاستگاه‌های عیاری و قنوت»، نوشته محسن ذاکری، ترجمه حمیدرضا پیمبری، نشر ققنوس، ۳۴۴ صفحه، ۲۸۰ هزار تومان.

علی باقریان

❖ سیامک پیامد بَرهنه‌تَنّا^{۱۱}
برآویخت^{۱۲} با دیو آهر مَنّا^{۱۳}
❖ بزد چنگ وارونه^{۱۴} دیو سیاه
دوتا^{۱۵} اندر آورد^{۱۶} بالای^{۱۷} شاه

❖ فکند آن تن شاه زاده به خاک
به چنگال کردش کمرگاه چاک
❖ سیامک به دست خَزْزوان دیو^{۱۸}
تَبَه‌گشت و ماند انجمن^{۱۹} بی‌خدیو^{۲۰}

❖ چو آگه شد از مرگ فرزند شاه
ز تیمار^{۲۱} گیتی بر او شد سیاه

۱- افزودن الف به پایان کلمه با مقاصد گوناگونی انجام می‌شود، از جمله به قصد بزرگ داشت و-در شعر موزون-پرکردن وزن. ۲- برآویخت: گلاویز شد. ۳- دیو آهر مَنّا: دیو اهریمن زاد، دیو اهریمنی، دیوی که فرمان بر دار اهریمن است. ۴- بزد چنگ وارونه: دست به پشت (او) برد، فند واروزد. شاید مقصود کاری شبیه «بَدَل زدن» در کُشتی باشد. ۵- دوتا: خَم. ۶- اندر آورد: پایین کشید. ۷- بالا: پیکر، قامت. ۸- خَزْزوان دیو: دیو خَزْزوان نام. ۹- انجمن: گروه، جمع. ۱۰- خدیو: شاه، فرمانده. ۱۱- تیمار: رنج، اندوه.

جز زل زدن به ماه، چه کاری از ما ساخته است؟

گفت وگو با بیتا علی اکبری، هم زمان با انتشار دومین مجموعه شعر سپیدش، «عنصر غمگین ماه»

محبوبه عظیم زاده	
«اگر آنجا خانه بود» اولین اثر مستقل بیتا علی اکبری است که در سال ۱۳۹۹ به وسیله انتشارات «آرادمَن» منتشر شد.	

● کلمات من از زل زدن به دل تاریکی می‌آیند
بیتا علی اکبری، در گفت وگویی که سال ۹۹، هم زمان با انتشار «اگر آنجا خانه بود»، با روزنامه «شهرآر» داشت، از این گفته بود که اشعار نخستین کتابش هم از روزهای او را در برمی‌گیرد و هم حسرت هایش را، و البته این بستگی دارد به اینکه شاعر چه نگاهی به کلمات داشته باشد. او معتقد است کلمات، همان قدر که می‌توانند مایوس باشند، می‌توانند شاد هم باشند، و این برمی‌گردد به زیست آدم و تصویری که از کلمات دارد. حالا کلمه‌های تازه علی اکبری، بیشتر، ماحصل زل زدن به دل تاریکی است که در قالب ۴۸ شعر سپید در کتاب تازه اش گرد آمده‌اند.

او درباره اینکه کتابش بیشتر شامل چه مضامینی می‌شود می‌گوید: «از نام کتاب پیداست، کلمات از نگاه کردن به ماه و زل زدن به دل تاریکی می‌آیند، که با خودش اما و اگرهایم آورد. افکار و تصاویر در این کتاب، بیشتر، به سمت گذر عمر، مرگ، تنهایی‌ماندن با خودت و با خاطراتت می‌آید، سؤال‌هایی که گاهی برای پاسخ دادن به آن‌ها نمی‌دانی باید چه کنی و جز سکوت کردن و زل زدن به ماه کاری از تو و شاید از هیچ‌کسی ساخته نیست. مرده‌ها فقط نگاهت می‌کنند، سؤال‌ها را پاسخ نمی‌دهند!»

● هر کلمه با خودش هزار تصویری می‌آورد

اما آیا قرار است در «عنصر غمگین ماه» با اثری مشابه «اگر آنجا خانه بود» روبه‌رو شویم، یا اثری کاملاً متفاوت با اولین تجربه مستقل شاعر؟ علی اکبری معتقد است: «با کتاب تازه و متفاوتی روبه‌رو می‌شوید، نه فقط اینکه کتاب تازه منتشر شده‌ای باشد. کلمات همیشه بوده‌اند و ادامه خواهند داشت، چه دورانی که تصاویری بودند بروی دیوارهای غار، چه حالا که کلماتی هستند در دل کتاب

● جایزه خبرنگاران برای شاعران بی‌کتاب فرصتی است

این شاعر برگزیده سیزدهمین دوره جایزه خبرنگاران (۱۳۹۷) در بخش ویژه «شاعران بدون کتاب» هم بوده است. «شاعران از او درباره این تجربه‌اش می‌پرسیم و درباره اثرگذاری چنین جشنواره‌هایی، می‌گوید: «من در جریان بقیه جشنواره‌ها و جوایزشان نیستم که به چه صورت برگزار می‌شوند، اما جایزه خبرنگاران، جز برای شاعرانی که کتاب چاپ کرده‌اند، فرصتی هم می‌دهد برای دیده شدن شاعرانی که به هر دلیلی کتابی چاپ نکرده‌اند.»

علی اکبری حرفش را با اشاره به روند پذیرفته شدن شاعران و واکنش ایشان به این مسئله ادامه می‌دهد: «باور چیزی است که همه دنبالش می‌روند، چنان‌زنی که در آشپزخانه کیک می‌پزد، چه آن مردی که در تعمیرگاه جان دوباره به دو چرخه می‌دهد. انتشارات 'آرادمَن' [به عنوان حامی جایزه]، خود، در مجموعه‌ای آثار برگزیده را منتشر می‌کند که اتفاق خوبی است. اما اینکه بخواهیم همیشه بنشینیم تا دیگران تأییدمان کنند، به نظر شخص بنده، خوب نیست، ما باید مسیر خودمان را ادامه بدهیم.»

● «به عنوان حامی جایزه» خود، در مجموعه‌ای آثار برگزیده را منتشر می‌کند که اتفاق خوبی است. اما اینکه بخواهیم همیشه بنشینیم تا دیگران تأییدمان کنند، به نظر شخص بنده، خوب نیست، ما باید مسیر خودمان را ادامه بدهیم.»

● نیندند / کالبد بی جانم را / بر تخت گذاشتم / از پشت این پنجره رفتم / نه آن قدر دور / نه آن قدر نزدیک / انداز دای / که هیچ پرگاری دورم را نگیرد.

❶ نمی‌دانی / هر بار بیوایی بشویی / می‌شود؟ // نمی‌دانی / هر بار بیوایی بشویی / دوباره در آن آب خواهی خورد؟ // زنجیری نیست تا آسوده‌ات کند / از پوست و گوشت و استخوان هم بدویم / گلویم را فشرده / تا تکه‌های وجودم را تف کنم / تف به این همه سال / که جسارت ویر جینیا و ولف را نداشتم / جیبم را پر از سنگ کنم / دهان رود خانه را ببندم / تا زپس این روزها بر بیایم // قبض‌هایکی پس از دیگری آمدند / تا ردپای آگهی تر حیم را پاک کنند / پوست بریده‌ام / رگ‌هایش را تسلیم استخوان کرد / تا بی‌قراری‌ام را / به تنگ‌ها

❷ اهرم شیر را می‌چرخانم / تا با سرد و گرم روزگار کنار بیایم / به پذیرایی که بر می‌گردم داسم / اشیا سراسیمه / جلو چشمانم گم می‌شوند // چطور باورم شود؟ / تو هم آدمی / دل داری / خشت این خانه را خراب نمی‌کنی.

❸ جلو ماه ایستاده‌ای / آدم دلش می‌گیرد / نه من آدم قبلی می‌شوم / نه تو // مهر بانی قرض است / می‌تواند آرامت کند / بگویم بسم! ... / برای چیزی

● مسیر چاپ و نشر کتاب سخت‌تر هم می‌شود
چندی پیش که کتاب شعریکی دیگر از شاعران جوان خراسانی، محبوبه زاد، منتشر شده بود، او از چالش «دالان‌تو در تو و کلاف‌درهمی به نام‌نشر» سخن گفت. وقتی نظر بیتا علی اکبری را در این باره جویا می‌شویم و می‌پرسیم که آیا او هم در مسیر چاپ کتابش به چنین مشکلی برخورد کرده است می‌گوید: «در کشوری که سرانه مطالعه پایین است و کاغذگران، ترجیح می‌دهند کتاب‌هایی پرمخاطب‌تر است و شعر جایگاه پایین‌تری، حتی در قفسه کتاب فروشی‌ها، دارد. این اتفاق ممکن است برای هرکسی که قصد چاپ کتابش را دارد بیفتد، حالا برای یک نفر بیشتر برای یک نفر کمتر. کتاب 'عنصر غمگین ماه' در کمتر از چند ماه چاپ شد.»

او درباره تغییر و تحولاتی که در فاصله چاپ کتاب اول تا دومش رخ داده است هم چنین توضیح می‌دهد: «مسیر آسان‌تر که نمی‌شود، حتی سخت‌تر هم می‌شود، از کلمات و تصاویری که اجازه ورود به کتاب را ندارند. تا وسواسی که بعد از هر کلمه سراغت می‌آید، به علاوه گرانی کاغذ و نبودن مخاطب، برف را سنگین‌تر و نبودن مخاطب، برف را سنگین‌تر

می‌کند. گذر زمان به ما می‌گوید این روزها و این مسیر که طی شد شیرین بود یا تلخ، البته، به همه تلخ و شیرینی، عصاره کار لذت بخش است. اما نشستن جایز نیست و باید رفت سراز خلق دیگری.»

❹ که نیست / ارتش سایه‌ها را / روی دیوار بالا و پایین ببرم / تلقین کنم / توله یک گرگ نیستم / من اشرف مخلوقاتم / با شیر ه‌های این درخت / تو را بر می‌گردانم به زندگی // ریشه‌ها را نشانت دادم / گفتم / بیازیر این خاک بخواهیم / صبح سبز خواهیم شد / گفتم / صبور نیستم / نمی‌توانم شبنمی را ببینم / که روی لب هایت نشست / تو را بر می‌گرداند به زندگی.

❺ در پیروی / فقط به درد ایستادن / در صف ثانوایی می‌خوری / هر بار که بوی نان پخته / در مشامت پیچید / در پس کوچه‌های این افکار / دنبال کسی خواهی گشت / که تریز سنگی پنهان است / اما یک آدم پیر / با کلی افسوس / به چه درد می‌خورد؟

● مخاطب شعر را کوتاه و روشن می‌خواهد

بیتا علی اکبری، در بخش دیگری از صحبت هایش، درباره شعر آزاد خراسان و حال‌روز مخاطبان شعر می‌گوید: «جلسات شعر کمتری برگزار می‌شود و به همان اندازه شعرهای کمتری هم خوانده یا شنیده می‌شود. شاید هم من کم رنگ تر حضور دارم. حتی در کتاب فروشی‌ها، قفسه‌هایی که مربوط به شعر هستند پهنای کمتری دارند. خود مسئولان کتاب فروشی‌ها می‌گویند مردم دنبال کتاب روان‌شناسی می‌آیند، نه شعر. شعر در خراسان اما جان بیشتری دارد و شاعران در این خطه پرزنگ‌تر و با کلمات محکم‌تری خودشان را در جهان‌جا می‌گذارند. مخاطبان شعر سپید را بیشتر از شعرهای کلاسیک می‌پسندند، و درباره این همه نمی‌شود به قطعیت پاسخ داد. اما مسیر ادامه دارد. شعر اتفاقی است که در جان شاعر می‌افتد، کلمات و تصاویر راهشان را به جهان کتاب‌ها و محافل ادبی باز می‌کنند. یک مادر، وقتی فرزندش را به دنیا می‌آورد، راه نمی‌افتد در کوچه و خیابان تا از دیگران بپرسد 'آیا فرزندی که به دنیا آورده‌ام را دوست دارید یا نه؟' او و چه چیزی که خلق کرده است ایمان دارد، فرزند خود را کامل و زیبا می‌بیند. خلق اثر هم همین است، کسی که شعر کلاسیک یا سپید را دوست داشته باشد انتخابش را کرده تا لذتش را ببرد و ما هم باید مسیر خودمان را برویم. مخاطب حوصله گشتن دنبال معانی کلمه را ندارد، کلمه را روشن و شفاف می‌خواهد تا در کوتاه‌ترین زمان کلمه با تصویر را همش کند و برود سراغ شعر بعدی یا ادامه زندگی. زندگی روی دور تند است و، به همین اندازه، مخاطب شعر را کوتاه و روشن می‌خواهد.»

❶ اندوه در زستان / طول بیشتری دارد / پتورا تا بالای سرت می‌کشد / و هیزم‌هق‌هق را در گلویت می‌اندازد // کدام فصل بود که چشم‌ام انتظار برداشتی؟

❷ به خاطر تو / چشم در چشم این زمانه شدم / و گرنه / این همه جنگ و خون‌ریزی دیدن نداشت // پیراهنت اقیانوس آرامی است / لب‌تا لبش چای نوشیدم / بگو سیب / تا با همین لب‌خند اینجا بمانم // کمتر زنی را دیده‌ام / روپوش آبی پوشود / و در خیابان سیب گاز بزند.

بیتا علی اکبری

یادداشت وزیر میراث فرهنگی ایران در نشریه چینی

سه‌م برجسته ایران و چین در تمدن

دوست و مهم همچون چین برگزار می‌شود.»
نمایشگاه «شکوه ایران باستان» ـ که با استقبال مردم چین مواجه شد ـ با حضور علی دارابی، قائم مقام وزیر و معاون میراث فرهنگی، روز جمعه، ۱۶ آذرماه، در موزه منطقه‌ای خود مختار سین‌کیانگ در اوورومچی چین افتتاح شد.
آثار این نمایشگاه در حدود ۳۰۰۰ سال از تاریخ ایران، از عصر آهن تا دوره صفوی، را به نمایش گذاشته‌اند و تا اسفندماه امسال در معرض دید علاقه‌مندان قرار دارند.

نمایشگاه یادآور همکاری‌های دیرینه و احترام متقابل است که همیشه در تاریخ دو کشور وجود داشته است. به ویژه، خرسندم که این نمایشگاه نخستین نمایشگاه بین‌المللی ایران تحت دولت جدید به ریاست جناب آقای دکتر مسعود پزشکیان است و، خوشبختانه، افتتاح آن در کشوری

پیوندهای فرهنگی عمیق ایران و چین را به مخاطبان این سرزمین معرفی‌کند.
همچون چین، نقش اساسی در تحولات تمدن‌های بشری ایفا کرده است. بدون شک، تاریخ و میراث ایران بخش مهمی از تاریخ جهانی است و مطالعه آن برای درک تاریخ بشریت ضروری است. این

پرداخته و اهمیت نمایشگاه «شکوه ایران باستان» را برشمرده شده است.
در بخشی از این مقاله آمده است: «نمایشگاه 'شکوه ایران باستان'، که پیش از این در کاخ موزه یکن و موزه شانگهای برگزار شد، اکنون به موزه سین‌کیانگ آمده است تا بخشی از تاریخ کهن ایران را به نمایش بگذارد و

هم زمان با برپایی نمایشگاه «شکوه ایران باستان» در سین‌کیانگ چین، مقاله سیدرضا صالحی امیری، وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی‌کشورمان، در نسخه چینی بخش بین‌الملل نشریه 'People's Daily' چین منتشر شد.
مقاله وزیر میراث فرهنگی، که با عنوان «ایران و چین، دست در دست یکدیگر، تحقق تعاملات فرهنگی و یادگیری مشترک» منتشر شده، به روابط فرهنگی ایران و چین، به ویژه موضوع گردشگری،

هنر چاپ در بین تولیدات هنری مغفول مانده است

رضا میرزاده

گفت وگوی روز

حسن کلانتری هنرمند چاپگر، طراح گرافیک و مدرس دانشگاه است که به خصوص در زمینه تولید و ارائه آثار هنری با استفاده از هنر چاپ، فعالیت خود را از اوایل دهه ۸۰ آغاز کرده است. این هنرمند دهه شصتی در مدت زندگی هنری خود تلاش کرده تا زیبایی و ظرفیت های هنر چاپ را به مخاطبان معرفی کند و در حوزه هنر اش را در دوران تحصیلات ابتدایی با همکاری و گسترش این هنر گام بردارد. فعالیت های فرهنگی و مهارت های مختلف هنری از جمله موسیقی، نقاشی، هنرهای حجمی و خوشنویسی را نیز آموخت. او تحصیلات خود را در مسیر علاقه مندی هایش، یعنی هنر ادامه داده و با حضور در هنرستان و تحصیل در رشته گرافیک، به صورت جدی تر وارد دنیای هنر می شود. پس از آن، تحصیلات دانشگاهی را نیز تا مقطع کارشناسی ارشد، در رشته گرافیک ادامه می دهد و در این مسیر، ضمن کسب مهارت های هنری، حائز رتبه های برتر در مسابقات مختلف هنری کشور نیز می شود. از سال ۱۳۹۱ تدریس در مؤسسات آموزش عالی از جمله فردوس، ثامن، کوابن و تابران را نیز آغاز کرده و در کنار خلق آثار هنری و برگزاری کارگاه ها و نمایشگاه ها... به آموزش هنر به دانشجویان اشتغال دارد. اما نقطه شاخص و فصل متمایز در فعالیت های هنری کلانتری به جز کار گرافیک، حضور مؤثر در حوزه هنر چاپ و تولید آثار هنری با استفاده از این هنر است. هنری که بر خلاف حضور پررنگ در عرصه صنعت، در عرصه فعالیت های هنری آن چنان که باید مورد توجه قرار نگرفته و او تلاش کرده با تولید آثار در این زمینه و مؤلف بودن، دانشجویان و علاقه مندان به هنر را نیز در این مسیر هدایت کند. به بهانه برگزاری نمایشگاه چاپ های دستی حسن کلانتری که این روزها در نگارخانه «روند» آغاز به کار کرده است، با او نگاهی به هنر چاپ و ظرفیت های این هنر داشته ایم.

● علاقه مندم در هنر چاپ مؤلف باشم

اوایل دهه ۸۰ بود که تصمیم گرفتم یک سری کار هنری با استفاده از چاپ سیلک انجام دهم. پایه این کار هم از آنجا شکل گرفت که علاقه داشتم طراحی های خود را داشته باشم و از ایده تا اجرا را خودم انجام دهم و این کار را روی پوشاک اجرا کنم و لباسی بپوشم که کار طراحی آن را خودم انجام داده باشم. کارگاه چاپ سیلک را راه اندازی کردم و این موضوع را مد نظر داشتم که یک سری کارهای هنری را در این زمینه اجرا کنم، بسیاری از هنرمندان، مجموعه های چاپی از آثار خود دارند، چون آثار هنرمندان شاخص بسیار گران قیمت است و امکان خرید این آثار برای همه مردم وجود ندارد. برای همین سراغ تکثیر و چاپ آثار خود می رفتند. ضمن اینکه فضای مجازی هم چندان مطرح نبود و استفاده از آن، فراگیر نشده بود. جای این موضوع در مشهد خالی بود و زمانی که ماتمصمیم به این کار رفتم، کارگاه چاپی برای انجام کارهای هنری در مشهد نبود. کارگاه های چاپ، غالباً صنعتی بود و کارهای هنری تولید نمی کردند. با توجه به اینکه دستگاه چاپ افسست می توانست این کار را در تیراژ بالا انجام دهد، هنرمندان سراغ ما آمدند و کارهایی از جمله پوستره ای تئاتر و ... را چاپ کردم. ضمن اینکه هم زمان با چاپ این موارد، خود مان هم تولیداتی داشتیم و با توجه به سابقه خود در فضای تصویرگری و نقاشی، این آثار را با استفاده از چاپ تولید می کردیم.

در ادامه، به برخی از هنرمندان تهران از جمله آقایان بنی اسدی از تصویرگران شاخص کشور نیز همکاری کردم. اما نکته این بود که چاپ آثار دیگر هنرمندان، برایم چندان دلچسب نبود و ترجیح می دادم کارهای خودم را با استفاده از چاپ اجرا کنم. به عنوان هنرمندی که خودم می توانستم اثر هنری تولید کنم، نمی خواستم فقط به عنوان تکنیسین چاپ مطرح باشم. ترجیح دادم خودم مؤلف باشم، یعنی خودم اثر را تولید کنم و چاپ کنم. بنابراین فضای کاری من در زمینه چاپ به این سمت وسو کشیده شد. ضمن اینکه بتوانم این هنر را در دانشگاه آموزش دهم.

● نقش آفرینان در زندگی هنری

در زندگی هر شخص، افرادی می توانند نقش آفرینی جدی داشته باشند و در مسیر زندگی، نقاط عطفی بسازند. در زندگی هنری من هم نام سه نفر در مقاطعی از زمان بسیار پررنگ بوده است. آغاز کار چاپ با همراهی احسان مهدوی همراه بود که در زمینه هنر گرافیک، شاگرد او بودم و من را تشویق کرد که به حوزه چاپ وارد شوم. هنوز هم از راهنمایی های او استفاده می کنم. پس از مدتی با عباس شهسوار آشنا شدم که از هنرمندان بسیار خوب کشور است و کار برگزاری نمایشگاه آثار را با همراهی او آغاز کردم. او بود که به من جرئت و جسارت داد و یاد داد که چگونه آثار خود را در نمایشگاه ارائه کنم. از سوی دیگر، همیشه میل و علاقه زیادی به تدریس هنر داشتم و سال ۱۳۹۱ کاظم خراسانی که در مؤسسه آموزش عالی فردوس، مدیر گروه بود، به من اعتماد کرد و مسیر را برای آغاز تدریس من هموار کرد و از همان زمان، به حرفه معلمی هم روی آوردم.

● تأثیر هنر چاپ در تولید آثار مذهبی

متولد محله بالاخیابانم و از همان ابتدای زندگی که با محیط اطراف خود آشنا می شدم، به یاد دارم که پدرم می گفت باید در خانه رو به حرم حضرت رضا^(ع) باز شوم. ما در این فضا رشد کردیم و عرض ارادتی به آن حضرت داریم و هنوز هم سعی می کنم در فضا های هنری خود به این موضوع توجه کنم. به نظرم در تولید آثار هنری مذهبی، آسیب های زیادی وجود دارد. تعداد زیادی از تابلوها و پرده ها، زیبایی بصری که باید را ندارند و نیاز است هنرمندان بیش از این درباره تولید این آثار تلاش کنند. البته در این زمینه پیشنهاد هایی را نیز به مسئولان ذی ربط در حوزه های هنری شهری ارائه کرده ام. به نظر من ایرادی که تعدادی از دست اندرکاران حوزه های هنری در ارائه آثار هنری دارند، این است که نتوانسته اند کارهای چندان فاخری ارائه کنند که مردم و دیگر هنرمندان به اجرای کارهای بهتر ترغیب شوند. بنابراین آثار تولید شده، خروجی چندان مطلوبی نداشته و فقط به گونه ای بوده که بگویند کاری انجام شده است. همین هم آسیب هایی به این هنر وارد کرده است. مثلاً در حال حاضر دیگر از آن گنجینه های فاخر پرده های نقالی که از آن استفاده می شد، خبری نیست و کسی هم سراغ آن نمی رود. در عزاداری ها هم، سراغ این هنرها نمی روند. اگر به این موضوع از سوی متولیان امر بیشتر توجه شود، شرایط بهتری هم در این زمینه رقم خواهد خورد.

● اثر واقعی هنر چاپ را به دانشجویانم منتقل می کنم

از سال ۱۳۹۱ در دانشگاه تدریس می کنم. در درس ها، تلاش می کنم اثر واقعی هنر را به دانشجو منتقل کنم و صرفاً اینگونه نباشد که دانشجو با فضای کلی چاپ و رنگ ها روبه رو باشد. دانشجویان را به خلق اثر هنری و تولیدی که به آثار هنری منجر شود آشنا می کنم و این گونه نباشد که دانشجو فقط در حد تکنیسین چاپ از این حوزه اطلاع داشته باشد تا بتواند برای خلق اثر هنری از شاخصه های چاپ استفاده کند. سالانه با دانشجویان خود نمایشگاه های مشترک برگزار می کنم تا دانشجویان مقاطع مختلف خودشان بتوانند کار را اجرا کنند و این فضا برای ادامه مسیر توسط دانشجویان علاقه مند باز شود. باید نگاه به چاپ و اهمیت چاپ در جامعه تغییر کند. من به چاپ به عنوان یک ابزار نگاه می کنم. از مواد مختلف مثل رنگ روغن و فلز و ... استفاده می کنم و نمی خواهم در ابزار چاپ توقف کنم. با توجه به ایده ای که برای من به وجود می آید، از قابلیت های این ابزار استفاده می کنم. چاپ دنیای متفاوتی دارد. می خواهم از قابلیت های چاپ که با سراغ آن نرفته اند یا کمتر مورد توجه قرار گرفته، استفاده کنم و آثار هنری خوبی را در این حوزه خلق کنم.

● تولید آثار بزرگ گروهی برایم جذاب است

یکی از کارهایی که چند سال پیش و به صورت گروهی انجام دادیم، در ابعاد ۱۲ متر در ۱۴ متر بود که با همراهی حدود ۷۰ نفر از دانشجویانم صورت گرفت. به شکلی که هر یک، کار را در یک پارچه کوچک تر اجرا کردند و در نهایت، این پارچه ها با تکنیک باتیک به هم متصل شدند. این کار که روی دیوار مؤسسه آموزش عالی فردوس به نمایش در آمد، برای من یک اثر جذاب بود. یک اثر دیگر با عنوان «هفت خوان رستم» به ابعاد ۵ متر در ۷ متر را هم با استفاده از لاینولثوم و تکنیک های لیتوگات اجرا کردیم و ۵۴ قطعه پازل را به یکدیگر متصل کردیم که بسیار جذاب بود. این شیوه تولید آثار تعاملی که تعدادی افراد در کنار هم یک اثر بزرگ را خلق کنند و در نهایت به یک هدف مشترک ختم شود، برای من بسیار جذاب است. در هنر جدید هم می بینیم که یک هنرمند با بهره گیری از فضا های مختلف کار می کند.

● متولیان هنری شهر از هنر چاپ حمایت کنند

در فضای هنر شهر، هنرمندان زیادی در زمینه تولید آثار هنری حضور دارند. انتظار دارم این هنرمندان کمک کنند تا از فضای گسترده هنر چاپ استفاده کنند و مخاطبان بتوانند از آثار ارائه شده با استفاده از این هنر، لذت ببرند و این فضا را بیشتر در میان مخاطبان ترویج کنند. از سوی دیگر، جا دارد که متولیان هنرهای شهری در زمینه تولید المان های شهری و ارائه آثار هنری در شهر، ضمن استفاده بهینه از این هنر، از هنرمندانی که در این زمینه فعالیت می کنند نیز حمایت کنند.

دوره می اهالی فرهنگ و هنر با همت کلوب هنر مندان مشهد برگزار شد

محفل گرم هنرمندان در آخر پاییز

ما باشند. وی افزود، دوره می کلوب هنرمندان هر ۴۵ روز یک بار برگزار می شد، اما به دلیل مشغله همکاران ما و حضور در مجموعه های تلویزیونی و...

عکس: حدیث الهی - شهریار

● وضعیت هنر چاپ در مشهد بهتر شده است

یکی از مسائلی که برای من به شدت مورد توجه بوده، ادامه تحصیلات است. دوست دارم در کنار مسئله آموزش به دانشجویان، خودم هم بیشتر یاد بگیرم و تحصیلات خود را ادامه دهم. دوست دارم در حوزه هنرهای تجسمی، تحصیلات خود را ادامه دهم. در مشهد نسبت به گذشته، وضعیت هنر چاپ بسیار بهتر شده است. کارگاه های کوچک هنری راه اندازی شده و تعداد آن نسبت به گذشته افزایش یافته است. هر چند که به نظر می رسد پدید فضا های کار چاپ که در آن کارهای هنری تولید می شود، بیشتر گسترش پیدا کند. چاپ در گذر زمان و بر روی مواد مختلف، امکانات متفاوتی را به ما داده و به مرور زمان پیشرفت کرده است. صنعت چاپ هم که مسیر خود را به پیش می رود، به نظر می رسد هنوز هنر چاپ آن گونه که باید، نتوانسته جایگاه خود را پیدا کند. چاپ گنجایش ها و ظرفیت های بسیاری دارد و امکانات جدید، بر این ظرفیت ها افزوده است. ولی هنوز در پیچه های جدیدی در این هنر گشوده نشده و هنرمندان کمتر سراغ آن رفته اند.

البته از یاد نبریم که هنر چاپ، شاید امکانات اولیه بیشتری نیاز داشته باشد. نیاز به کارگاه دارد و سختی کار آن زیاد است. مواد اولیه و حلال هایی دارد که بسیاری ترجیح می دهند با آن کار نکنند. اما اگر به این نتیجه برسند که این هنر را با همه دشواری های آن ادامه دهند، ظرفیت های زیادی برای آن ها به وجود می آید و ایده های خود را به شیوه های متفاوتی می توانند ارائه کنند. ضمن اینکه درآمدزایی خوبی هم می تواند داشته باشد. حتی اگر کاربردی تر و در فضایی بین هنر و صنعت به موضوع چاپ نگاه کنیم، به هنری شبیه آثار صنایع دستی تبدیل می شود و می تواند به افرادی که می خواهند در منزل فعالیت کنند، کمک کند تا با راه اندازی یک کارگاه کوچک، امرار معاش کنند و با هزینه کم و خلایق، آثار خوبی هم به بازار ارائه کنند. در این زمینه و برای توانمندسازی تعدادی از افراد نیز، گام برداشته ام.

● نمایشگاهی حاصل ۲ دهه فعالیت در هنر چاپ

نمایشگاه حاضر، مجموعه ای از تجربیات چند ساله من است که هر یک در زمان خود و در قالبی متفاوت، به صورت یک مجموعه ارائه شده و در این نمایشگاه، گلچین این آثار در کنار یکدیگر ارائه شده است. از این جهت، شاید نوعی چندانگانی در آثار این نمایشگاه وجود داشته باشد. از تصویرسازی هایی که برای آقای بنی اسدی کار شد تا مجموعه «آنان» مشتمل بر ۹ اثر که با موضوع شخصیت های ماندگار هنر ایران کار شد و ... دانشجویان هنر و علاقه مندان به هنر چاپ در این نمایشگاه حضور چشمگیری داشتند و این حضور برای من فرصت مغتنمی بود که آثار خود را به نمایش بگذارم.

تهران، بوشهر، اراک و... داریم. امروز نیز نمایندگی کلوب هنرمندان در اصفهان گشایش می یابد. تا محلی برای خدمت به اهالی هنر باشد. این هنرمند که هفت اثر مستقل در عرصه تولید فیلم دارد. گفت، مسئولان توجه چندانی به هنرمندان ندارند. متأسفانه اکنون تئاتر پر قدرتی که در سال های گذشته بود در مشهد نمی بینم. بعد از حضور داوود کیانیان در این عرصه، آخرین آثاری که مورد پسند من قرار گرفت «صد بار اگر توبه شکستی بازی» و «حق الیقین» بود. اکنون به دلیل شرایط جامعه گرایش مردم به آثار طنز بیشتر است. هر کارگردان سعی می کند بخشی از کار خود را به این موضوع اختصاص دهد که باعث شده کارشان لطمه ببیند.

وی بیان کرد: نشست های «دیوار چهارم» از جمله بهترین کارها در زمینه نقد تئاتر بود که امیدوارم دوباره چنین برنامه هایی از سر گرفته شود. در سینمای ما نیز نظم خاصی وجود ندارد. در گذشته جلسات نقد فیلم در سینما قدس برگزار می شد. آفاق ما برای راه اندازی کلوب هنرمندان برگزاری دوباره این رویداد ها است.

اخبار هنری مشهد

افتخار آفرینی مستند «میراث باد» در صربستان

مستند کوتاه میراث باد به نویسندگی و کارگردانی نسیم سهیلی و تهیه کنندگی انجمن سینمای جوانان دفتر مشهد و نسیم سهیلی، در سی و سومین دوره از جشنواره قوم شناسی بلگراد، صربستان جایزه «دورپرو پانتلیج» (بهترین مستند کوتاه درباره فرهنگ بومی در تولید شخصی) را از آن خود کرد.

چارسوق هنر

بازگشت مهران مدیری با برنامه یلدایی به تلویزیون

برنامه یلدایی شبکه ۳ از فرداشب روی آنتن می رود؛ خوانندگی مهران مدیری و علی زندوکیلی برای تیتراژ این ویژه برنامه در نوع خود قابل توجه است. به گزارش تسنیم، برنامه های یلدایی تلویزیون از فردا پخش خودشان را آغاز می کنند. هم زمان یک ویدئوی لورفته در نوع خودش قابل توجه است. پیگیری ها نشان می دهد مهران مدیری به همراه علی زندوکیلی تیتراژ ویژه برنامه یلدای شبکه ۳ با عنوان «یلدای مادرانه» را خوانده اند. ویژه برنامه یلدایی شبکه ۳ با اجرای ایمان قیاسی و حضور خوانندگان و چهره های شناخته شده از امشب تا شنبه شب و ویژه یلدای مادرانه روی آنتن شبکه ۳ سیماست.

برنامه «چهل تیکه» در شبکه نسیم

محمد رضا علیمردانی با برنامه «چهل تیکه» بعد از سه سال شب یلدا به آنتن شبکه نسیم می آید. به گزارش برنا، تاکنون پنج فصل از برنامه «چهل تیکه» به تهیه کنندگی و کارگردانی الهام حاتمی از شبکه نسیم پخش شده و فصل ششم این برنامه با عنوان «چهل تیکه، فصل قصه» برای پخش از شبکه نسیم آماده می شود. این فصل دو قسمت ویژه برای شب یلدا تدارک دیده که به جز محمد رضا علیمردانی به عنوان میزبان، شمسی فضل الهی و چند مهمان دیگر از مهمانان فصل های قبلی برنامه نیز در آن حضور دارند. ویژه برنامه «چهل تیکه» برای شب یلدا در دو قسمت آماده شده است که شب پنجشنبه و جمعه ۲۹ و ۳۰ آذرماه ساعت ۲۰ تا شبکه نسیم به روی آنتن می رود.

درنگ

آغازی پرکشش اما شعار زده

نگاهی به سریال «مهیاری عیار»، ساخته سید جمال سیدحاتمی

احمد مطبوعی| سریالی «مهیاری عیار» به کارگردانی سید جمال سیدحاتمی، که از آذر ۱۴۰۳ در شبکه ۳ سیما پخش می شود، داستانی تاریخی را در دوران صفویه روایت می کند. این اثر به زندگی یکی از رهزنان مشهور آن دوران، مهیار عیار، می پردازد و با نگاهی به مشکلات اجتماعی و چالش های موجود در شهر، داستان های جذابی را به تصویر می کشد. سیدحاتمی که پیش از این با سریال «مستوران» در ژانر تاریخی شناخته شده است، با «مهیاری عیار» سعی می کند ارزش های انسانی و هویت فرهنگی ایران را به تصویر بکشد. این سریال با آغاز پرکشی که داشت، بیننده را به تماشای سرانجام مهیار و داستان های جانبی او ترغیب نمی کند؛ چون داستان های کم مایه بیش از داستان گویی به دنبال شعار دادن هستند و این مسئله باعث رذدن مخاطبی می شود که تمایل به دیدن یک قصه پرکشش با شخصیت پردازی درست و اجرایی چشمگیر دارد که همین امر باعث شده است سریال های تاریخی در سال های اخیر نتوانند با همانان قدیمی خود رقابت کنند و «مهیاری عیار» نیز از این قاعده مستثنی نیست. کیفیت ضعیف تولید «مهیاری عیار» نیز با انتقاد روبه رو شده و به ضعف اصلی سریال مبدل شده است، به ویژه در زمینه رعایت قوانین حجاب، سازندگان به استفاده از کلاه گیس روی آورده اند که این موضوع خود به چالش های جدیدی دامن زده است. در مقایسه با سریال «مستوران»، که در آن به خوبی از کلاه گیس استفاده شده بود، «مهیاری عیار» نتوانسته است به خوبی از این محدودیت ها عبور کند. این سریال در روزهای اخیر مورد توجه کاربران در شبکه های اجتماعی قرار گرفته است. به عقیده مخاطبان، انتخاب بازیگران چهره عمل شده مانند آشا محرابی و متین ستوده در سریال های تاریخی، نادرست است و با تصورات تاریخی از بانوان آن دوره تطابق ندارد. این موضوع باعث شده است بحث هایی درباره وفاداری به بازنمایی واقعیت های تاریخی و تأثیرات فرهنگی این نوع آثار در جامعه شکل بگیرد. نقدهای متعددی به انتخاب بازیگران اصلی، به ویژه کارمان قیاسی و متین ستوده، وارد شده است. برخی منتقدان بر این باورند که تفتی نتوانسته است ابهت و ندامت کارا کتر مهیار را به خوبی به تصویر بکشد و از شخصیت خود عبور کند. متین ستوده نیز در نقش خود نتوانسته است فراتر از بازی های قبلی اش عمل کند. در این میان، سیامک صفری به عنوان یکی از بازیگران، عملکرد بهتری از خود نشان داده است. در نهایت، با وجود داستان جذاب و پتانسیل غنی فضای داستان، مهیار عیار تاکنون نتوانسته است به اثری محبوب برای مخاطبان تبدیل شود و با انتقاد های متعددی روبه رو شده است.

شب چره‌های زمستانی

درباره تنقلات سالمی که می‌توانیم برای شب‌نشینی‌های این فصل از سال تهیه کنیم

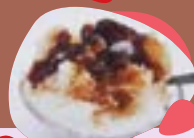
معصومه متین‌نژاد | قدیم ترها یعنی سن کودکی پدر بزرگ‌ها و مادر بزرگ‌هایمان، ایرانی‌ها سنتی داشتند به نام شب‌نشینی که فامیل و آشنا در شب‌های بلند زمستان دور هم جمع می‌شدند و تا پاسی از شب گل می‌گفتند و می‌شنیدند. میوه و آجیلی که در این مجالس برای پذیرایی آماده می‌شد، شب چره نام داشت؛ تنقلات سالمی که در دیگر فصل‌های سال ذره ذره انبار و در زمستان مصرف می‌شد. این روزها دیگر نباید میوه‌ها و خوراکی‌ها را دسته بندی فصلی کرد یا تنقلات خاصی را به فصلی مشخص نسبت داد؛ اما زمستان را باید همچنان فصل مصرف بیشتر تنقلات دانست. شاید یکی از علت‌های آن، گشش بیشتر بدن در این فصل از سال به مصرف خوراکی‌هایی مانند آجیل‌ها باشد که طبیعت گرم و خشک آن‌ها مصرفشان را در این فصل بیشتر می‌کند یا میوه‌های خشک که نوع تازه آن‌ها در این فصل کمتر در دسترس است. مانند آلبالو و زردآلوی خشک. برای همین امروز می‌خواهیم چند توصیه مقرون به صرفه برای تهیه و ذخیره سازی چنین تنقلاتی داشته باشیم که در آستانه شب چله و شب‌های بلند زمستان بیشتر به کارتان می‌آید. همچنین می‌توان برخی از آن‌ها را برای دیگر فصل‌های سال و به ویژه چاشت مدرسه بچه‌ها هم کنار گذاشت و کلی در پول توجیبی و هزینه مدرسه بچه‌ها صرفه جویی کرد.

میوه‌های خشک

تنوع میوه‌های زمستانی به اندازه تابستانی نیست، ولی بهترین زمان برای خشک کردن مرکبات همین فصل است. برای این منظور میوه‌هایی مانند نارنگی، پرتقال و کیوی را هروقت می‌خرید، اضافه آن‌ها یا میوه‌های وارده آش را کنار بگذارید. همراه با پوست برش‌های مرتب و ریزی برزید و روی سینی فلزی بچینید و روی بخاری یا شوفاژ قرار دهید. می‌توانید از فر نیز برای این منظور استفاده کنید. سیب و گلابی را هم می‌توان با همین روش خشک کرد ولی میوه‌هایی مانند موز در این فصل گران‌تر می‌شوند و خیلی برای خشک کردن صرفه اقتصادی ندارند.

برف شیر

شاید اسم برف شیر را از بزرگ‌ترها بتان زیاد شنیده باشید. برف شیره ساختاری شبیه بستنی دارد و بسیار لذیذ است. می‌توانید شب‌های زمستانی که برف تمیز و البته زیادی می‌بارد طرفی را از برف برکنید و روی آن شیره انگور بریزد و بخورید. از شیرهای دیگر مانند توت، انجیر و خرما هم می‌توانید استفاده کنید ولی شیره انگور به جز خواص بیشتر، طعم گوارتری هم به برف شیره شما می‌دهد. تهیه برف شیره با برف‌هایی که در مناطق خوش آب و هوای استان‌مان مانند بیلاقات می‌بارد، از نظر بهداشتی بیشتر توصیه می‌شود.

برنجک و گندمک

برنجک و گندمک جزو تنقلات سالم و سنتی ایرانی‌ها محسوب می‌شوند. برای تهیه برنجک، برنج‌ها را باید خوب بشوید و بگذارید چند ساعتی خیس بخورند. سپس مانند تهیه پلو آن‌ها را آبکش کنید. نیازی به دم کردن نیست. به جای آن باید برنج را درون صافی بریزید و بگذارید کامل خشک شود. می‌توانید از گرمای بخاری یا شوفاژ نیز برای این منظور کمک بگیرید. دانه‌های برنج که کامل خشک شد، مانند ذرت آن‌ها را باید درون مقدار کمی روغن (کره حیوانی) تفت بدید تا کامل پف کنند. روغن باید در حد چرب شدن کف ظرف باشد. یادتان باشد؛ نمک، شکر، دارچین یا کاکائو را باید در پایان زمان تفت دادن به برنجک اضافه کرد. برای خوشمزه تر شدن می‌توانید از شیر به جای آب هم استفاده کنید. روش تهیه گندمک هم درست مانند برنجک است، با این تفاوت که زمان پخت گندم طولانی‌تر و در حد ۴-۵ ساعت است.

دسر کدو حلواپی

کدو حلواپی افزون بر اینکه خوشمزه و پرخاصیت است، صیفی‌گران قیمتی هم نیست. از این رومی‌توانید به جز غذا از آن برای تهیه دسر هم استفاده کنید. سالم‌ترین روش برای تهیه دسر کدو حلواپی، البته به شرط شیرین بودن، تکه و بخارپز کردن آن است. کدو را با پوست بشوید و به قطعات کوچک پنج سانتی متری برش بزنید. سپس آن‌ها را با یک فنجان آب بگذارید بپزد یا بخارپز کنید. پس از سرد شدن می‌توانید آن را به همان شکل میل کنید. در صورت بی‌مزه بودن باید مقداری عسل یا شیر به آن اضافه کنید. نوع دیگری از دسر کدو حلواپی هم داریم که باید در آن کدو را مانند بادمجان برش بزنید و با مقدار کمی روغن سرخ کنید. سپس آن‌ها را لایه لایه روی هم بچینید و بین هر لایه مقداری گردوی آسیاب شده، شکر، دارچین، زعفران و هل بریزید. در مرحله آخر هم نیم فنجان آب به آن اضافه کنید و بگذارید با شعله بسیار کم بپزد و آبش گرفته شود. این دسر قابلیت استفاده به جای غذا و خوردن همراه با نان را هم دارد.

تنقلات ارزان قیمت

قبول داریم که قیمت آجیل بسیار گران شده است و نمی‌توان خیلی راحت آن‌ها را تهیه و مصرف کرد. برای این منظور برایتان توصیه‌هایی داریم که البته اگر فصل تابستان بود دستان با زتر هم بود. اول اینکه به سراغ آجیل‌های مقرون به صرفه تر بروید، مانند دانه زردآلو که یک بسته نیم کیلویی آن را می‌توان با قیمت مناسب ۵ هزار تومان هم تهیه کرد. تفت دادن آن هم که کاری ندارد و درست شبیه تخمه است. نخود برشته و کشمش و بادام زمینی را هم در اولویت‌های بعدی قرار دهید. عنب، شاهدانه، سنج، آلبالو خشک و امثال آن‌ها هم از نظر قیمت انتخاب‌های مناسب‌تری هستند. حتم بدانید اگر در بازار به چشم خریدار به دنبال چنین تنقلاتی باشید، انتخاب‌های بسیاری با قیمت مناسب خواهید داشت.

باقالی و مول مولی

باقالی و مول مولی (نوعی حبوبات خراسانی) هم از آن شب چره‌های خوشمزه زمستانی هستند که بچه‌ها هم علاقه زیادی به آن‌ها دارند. اگر باقالی خشک از تابستان در خانه دارید که چه بهتر و گر نه یک کیلویی باقالی خشک و مول مولی از بازار تهیه کنید. روش پخت هردو آن‌ها یکی است. باید آن‌ها را بشوید و ۴۸ ساعتی خیس کنید. بعد هم درون ظرف مناسبی مقدار کافی آب بریزید و بگذارید چند ساعتی با کمی نمک و فلفل بپزد. باقالی و مول مولی را با سرکه و گلپر طعم‌دار می‌کنند و داغ می‌خورند.

تخمه کدو

اگر اهل خوردن کدو حلواپی در این فصل از سال باشید، حتما اهل جمع و خشک کردن تخمه‌های خوشمزه درون آن‌ها هم هستید. اگر تا به حال این کار را نکرده‌اید، بهتر است از این به بعد نسبت به این موضوع دقت بیشتری داشته باشید. تخمه‌ها را از بافت گوشتی میوه جدا کنید و خوب بشوید. سپس آن‌ها را درون سینی فلزی بریزید و روی بخاری یا شوفاژ قرار دهید. تخمه‌ها در کمتر از بیست و چهار ساعت کامل خشک و آماده تفت دادن می‌شوند. راستی تخمه خام را می‌توان تا چند سال در جایی خشک و خنک نگهداری و به مرور از آن استفاده کرد.

لبو و چغندر

یکی دیگر از خوراکی‌های خوشمزه این فصل از سال، لبو و چغندر است. نوع تنوری این خوراکی‌ها به مراتب خوشمزه‌تر از نوع آب‌پز و بخارپز آن است. برای این منظور لبو و چغندر را خوب تمیز کنید و درون یک برگ نازک آلومینیوم پیچید و به دستان توانمند ناوای محلتان بسپارید یا اینکه در شب‌های بسیار سرد زمستانی که شعله بخاری‌تان را بیشتر می‌کنید، آن‌ها را پیچیده در یک برگ نازک آلومینیوم روی بخاری بگذارید. اگر یک قابلمه را با واژگون روی آن بگذارید، زمان پختن بسیار کمتر هم خواهد شد. معمولاً یک شب تا صبح زمان می‌برد. راستی از فر نیز برای این منظور می‌توانید استفاده کنید. تهیه نوع آب‌پز و بخارپز آن هم نیاز به هیچ امکانات خاصی ندارد.

پف فیل

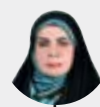

ذرت بوداده یا پف فیل جزو تنقلات سالم و مورد علاقه بچه‌هاست؛ البته اگر بتوانید آن‌ها را حرفه‌ای درست و طعم‌دارشان کنید. برای این منظور کف ظرف در داری را با مقدار بسیار کمی روغن (کره حیوانی) چرب کنید و ذرت‌ها را درون آن بریزید و تاپیش از پف کردن نخستین دانه ذرت، آن‌ها را مرتب هم بزنید. سپس در ظرف را بگذارید تا ذرت‌ها دانه دانه بترکند و خوب پف کنند. حواستان باشد حرارت را نباید خیلی زیاد کنید و گر نه پف فیل هایتان نیم سوز می‌شود. اضافه کردن طعم‌هایی مانند سرکه، نمک، فلفل و پودر کچاپ به ذرت‌ها باید پس از پف کردن آن‌ها اتفاق بیفتد. پس از آن هم باید آن‌ها را قدری حرارت بدید تا کامل جذب شوند.

یلدا، بهانه همدلی

درباره برخی پویش هایی که تلاش دارند با همت عالی مردم این ایام را برای نیازمندان خاطره ساز کنند

گزارش
روز

معمومه فرمانی
خبرنگار

فرقی نمی کند دستان پر باشد یا خالی. کافی است یک مناسبت خاص و ویژه در تقویم باشد، آن وقت یک جور دلشوره دوست داشتنی و قشنگ توی وجود آدم های افتد، آن وقت دل توی دلمان نیست که همه مردم شهر حالشان خوب باشد. از آن آدمی که دستش به دهانش می رسد تا آن هایی که بضاعت مالی شان کمتر است؛ مثل همان پسرک گل فروش سر چهارراه که شال گردنش از قرط کهنگی، دور سرش قرص نمی ماند و مدام پایین می افتد و دست هایش از سرما سرخ سرخ است. خوبی دنیا این است که زمان معطل مانمی ماند. روزها و هفته های یک سال دیگر گذشت و زمستان با یلدا از راه رسید. گفتن این حرف به زبان، ساده می آید؛ یعنی اینکه فرصت ماندن مانتوی این دنیا هر روز کم و کمتر می شود. برخی ها، آدم های سرمایه داری نیستند ولی معامله های قشنگی با خدای می کنند. امسال هم شب یلدا بهانه ای شده است تا همین آدم های کارشاد کردن دل آن هایی بیایند که روزگارشان سخت تر از بقیه می گذرد. در این گزارش، خرده روایت هایی داریم از پویش هایی که در گوشه و کنار شهر به بهانه شب یلدا راه افتاده است و بانی هایشان سرشان را روبه آسمان گرفته اند و می گویند: «قبولش کن؛ کم ما و کرم شما!».

۶۶ در طرح «صد دانه مهربانی» سبدهای بزرگ میوه در گوشه های از بازارها جانمایی شده تا هر کسی که دوست دارد، به دلخواه مقداری از خرید شب چله اش را در آن بریزد تا برسد به دست خانواده های نیازمند

آزادی ۳۶ زندانی در شب یلدا

یلدا بهانه شیرین دوره می ها و جمع شدن هاست و سال های اخیر پویش های مختلفی را شکل داده است که خیلی از مردم شهر داوطلبانه در آن شرکت می کنند و اعتقاد دارند اگر زندگی شان را برای تماشای صحنه های کوتاهی بگذرانند که لیخندی بر لبی بنشیند و قشنگ ترش کند، ارزشش را دارد. یک نام معمولاً در بین پویش ها و کمپین های مختلف مشترک است؛ «یلدای مهربانی» هر جریانی را پویاتر و تماشایی تر می کند. بگذارید از این مجموعه خاص و پرکار حرف بزنم که خیلی از خانواده ها چشم به فعالیت های خیرخواهانه اش دارند. ستاد مردمی رسیدگی به امور دیه، یلدای مهربانی را برای زندانیان جرائم مالی راه انداخته اند؛ زندانیانی که غالباً سرپرست خانوار هستند. بیشتر پروپچه های مجموعه ستاد دیه تلاش می کنند کسانی که به دلایل مالی در بند هستند و آبرومند و آبرودار، زودتر به آغوش خانواده شان برگردند؛ آن هایی که از بد روزگار برای رقم های کوچک و بزرگ اسیر میله های زندان شده اند. جواد غفاریان طوسی، مدیر این ستاد، می گوید: یلدا یک شب است اما خیران از ماه قبل به پیشواز آن رفته اند؛ البته خیران آرام و بی سروصدا گره از کار شهروندان گرفتار باز می کنند. او اعلام می کند: پویش آزادی زندانیان جرائم مالی از دهم آذر شروع شده است و خبرهای خوشحال کننده ای برای خانواده هایی داریم که سرپرست آن ها به خاطر بدهی های کم و زیاد در زندان هستند. او این خبر خوش را هم می دهد که ۳۶ زندانی جرائم مالی به مناسبت یلدا آزاد می شوند.

برسد به روح رفتگانمان

این دانه های انار برسد به روح رفتگانمان و سیب های سرخ هم. خیلی ها هستند هر کاری که می کنند و هر قدمی که برمی دارند، به نیت شادی روح رفتگانمان است و هر مناسبتی را بهانه خیررسانی به آن ها کرده اند. گروه «مهرانا» فعالیت های خیرخواهانه زیادی دارد. تسهیل ازدواج یکی از پرتکرارترین آن ها است. حمیده پایرنج با جمع کوچکی کار تهیه جهیزیه را شروع کرده اند. بسم... اول را گفته و همه چیز را به خدا سپرده اند و از خودش کمک خواسته اند. حالا کار آن ها بالا گرفته است و فعالیت گسترده ای را در شهر شامل می شود. شعبه های مختلف آن ها برای تسهیل ازدواج و کارآفرینی فعال است. البته آن ها برنامه های جانبی زیادی دارند که به صورت مناسبتی برگزار می شود و حالا هم نوبت یلداست. پایرنج توضیح می دهد: بسته هایی که سال های گذشته برای کمک به خانواده های نیازمند جمع آوری شد، به نام خانواده شهدا بود و امسال طرح جدید و تازه ای را شروع کرده ایم که آن هم به نیت اموات است. کسانی که دوست دارند مشارکت کنند، عکس و نام عزیز فوت شده را به ما داده اند تا روی بسته ها بنشینند. امیدواریم ثواب آن برسد به روح همه عزیزان از دست رفته.

۵۰ هزار بسته یلدایی

مجید غلامی، معاون مشارکت های کمیته امداد امام خمینی (ره) و تیم همراهش در این مجموعه هم سرشلوغی های زیادی دارند؛ آن ها ۵۰ هزار بسته یلدایی را برای مددجویان کمیته امداد و دیگر نیازمندان آماده کرده اند. او معتقد است: پول فریبنده است و گذشتن از آن، دل می خواهد و افراد زیادی هستند که با وجود اینکه می دانند این پول می تواند زخم زندگی خودشان را دوا کند، آن را صرف کار خیر می کنند. غلامی از مشارکت خیران بسیاری یاد می کند که مردم و شهروندان را هیچ وقت فراموش نمی کنند و می گوید: بیش از هفتصد مرکز نیکوکاری در استان فعال است و همه آن ها به منظور جمع آوری کمک ها برای آماده کردن بسته های یلدایی فعالیت می کنند. پویش شب یلدای امسال با شور بیشتری برگزار می شود. او پیشنهادی هم دارد برای کسانی که از مشارکت و کمک کردن برای شب یلدا اجامانده اند: در استان تعداد زیادی از بچه های یتیم هستند. همچنین بچه هایی هستند که سرپرستان صلاحیت نگهداری از آن ها را ندارند و شب یلدا بهترین فرصت برای انتخاب فرزند معنوی است. آن ها را تحت پوشش بگیریم و ماهیانه مبلغی به حسابشان واریز کنیم.

صد دانه مهربانی در «شهر ما»

یلدا یک شب است اما جفت و جور کردن مقدمات و سروساژش از چند وقت قبل شروع شده است. هرکه به اندازه بضاعتی که دارد، به فکر خرید میوه، آجیل و... است. این رسم بین مایرانی ها همچنان برقرار است. کنار پوشش های مختلف مردمی، ارگان ها هم دست به دست هم داده اند و با همه توانشان برای مردم کار می کنند. سازمان سامان دهی مشاغل شهری و فراورده های کشاورزی شهرداری مشهد هم به مناسبت شب یلدای امسال، طرحی را اجرا می کند که شبیه «دیوار مهربانی» است. سید حمزه علوی، مدیر روابط عمومی سازمان سامان دهی مشاغل شهری و فراورده های کشاورزی شهرداری مشهد، از طرح جالبی به نام «صد دانه مهربانی» حرف می زند که در هجده بازار میوه و تره بار اجرا می شود؛ در این طرح سبدهای بزرگ میوه در گوشه ای از این بازارها جانمایی شده است تا هرکه دوست دارد، به دلخواه مقداری از خرید شب چله اش را در آن بریزد که برسد به دست خانواده های نیازمند. این طرح هم صافی قلب ایرانی ها را به رخ می کشد. تنور احساسات که گر بگیرد، مهربانی همه گیر می شود. علوی می گوید: این پویش از یک هفته مانده به شب یلدا شروع شده است و استقبال زیاد از آن، اوج محبت مردم را نشان می دهد که بی منت مهربانی می کنند.

از خودتان شروع کنید

اگر شما هم دوست دارید شریک کار خبر شوید و حرکت خود جوشی به راه بیندازید، شاید این دستورالعمل کمکتان کند: ظرفیت های خودتان را دست کم نگیرید. مطمئن باشید آن ها محدود نیستند. تصور نکنید همه حمایت ها مالی است و اگر پول نداشته باشید، دیگر کاری از دست تان ساخته نیست. باور کنید شکل گرفتن یک پویش، کار خیلی سختی نیست. زمستان شروع شده است و شما می توانید دست به کار شوید. بنشینید و ظرفیت های وجودی خودتان را کشف کنید و ببینید کدام قابلیت در وجود شما پررنگ تر است. حتما یک ویژگی پیدا می کنید. اصلاً کار خیر موضوع پیچیده ای نیست. تصور نکنید که باید حتماً آدم خیلی پولداری باشید؛ باور کنید کارهای بزرگ از همین قدم های کوچک شروع شده است.

معامله با خدا

معمولاً پویش هایی که از قبل شکل گرفته اند، تجربه هایی دارند که می توان برای اقدامات بعدی از آن استفاده کرد. اعضای بنیاد نیکوکاری و جهادی عماد هم اعتقاد دارند مهربانی، هر جریانی را قشنگ تر می کند. آن ها سال ها دست به دست هم داده اند و در مناسبت های خاص، پوشش های مختلفی را برگزار می کنند و امسال هم کار مشابه همه جریان ها را انجام می دهند. آن ها از مدت ها قبل به فکر خرید و جفت و جور کردن لباس گرم و آجیل و میوه برای خانواده های کم بضاعت بوده اند. سید کاظمی، مدیر این بنیاد، می گوید: این روزها پول حرف اول را در زندگی خیلی از ما می زند و می تواند رنگ و لعاب تازه ای به آن بدهد. هیچ شک و تردیدی هم در آن نیست که تمام کسانی که در این پویش ها شرکت می کنند، اهل حساب و کتاب هستند و اتفاقاً خیلی بهتر از ما می فهمند که باید چه کار کنند و برای همین دوست دارند در پرسودترین معامله شرکت کنند. آن ها هر قدم و گامی که برای مردم برمی دارند، دراصل با خدا معامله می کنند. «طرح «یلدای مهربانی» ویژه سه گروه انجام می شود». کاظمی موضوع خرید لباس و پوشاک گرم برای دانش آموزان را در طرح امسال پیش می کشد و پشت بندش توضیح می دهد: یک بخش از برنامه ما در مدرسه ای از حاشیه شهر انجام می شود. گرچه توانمان نمی رسد که برای دانش آموزان همه مدارس منطقه محروم کاری کنیم، به نمایندگی از آینده سازان در یک مجموعه آموزشی حاضر خواهیم شد و خدا بخواهد، یک روز شاد را برای آن ها رقم خواهیم زد. علاوه بر همه این ها یک روز را هم همراه بچه های بهزیستی می گذرانیم.

کاظمی از اجرای یک طرح ویژه یاد می کند که عیدانه ای کوچک برای زنان سرپرست خانوار است و مناسبت آن هم سالروز میلاد حضرت زهرا (س) است؛ یک گلدان کوچک و مبلغی ناقابل برای دلشاد کردن جمعی رنج دیده هم تدارک دیده ایم.

۶۶ بیش از هفتصد مرکز نیکوکاری در استان فعال است و همه آن ها به منظور جمع آوری کمک ها برای آماده کردن بسته های یلدایی فعالیت می کنند

خانواده موفق؛ نسل سرنوشت ساز

حجت الاسلام والمسلمین عبدالکریم پاک‌نیا
استاد سطوح عالی حوزه علمی قم

از کارکردهای خانواده، تأثیرات روحی و روانی است و این فراتر از جاذبه‌ها و نیازهای جنسی است. اسلام و قرآن برخلاف غیرمسلمانان و دیگر مکاتب که کارکردهای خانواده را به نیازهای جنسی و جسمی تقلیل می‌دهند، رهاورد و کارکردی والا تر و برتر برای آن قائل است؛ یعنی تأمین نیاز انسی و الفت انسان. انسان از ریشه انس است و این نیاز در خانواده و در ارتباط باید روماد و دیگر اعضای خانواده برطرف می‌شود. قرآن در آیه ۷۲ سوره مبارک نحل می‌فرماید: «وَأَوْفُوا بِعَهْدِكُمْ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَاللَّهُ يَفْقَهُ هَتَاتِ الْعَهْدِ...» و خدا از جنس خودتان برای شما جفت‌هایی آفرید و از آن جفت‌ها پسران و دختران و دامادان و نوادگان بر شما خلق فرمود...»؛ این یعنی انسان در فضای خانواده، پاسخ نیاز خود درباره تولیدمثل و داشتن فرزند را نیز دریافت می‌کند. کارکرد دیگر خانواده، آمی‌توان تربیت دینی اجتماعی انسان دانست. قرآن در آیه ششم از سوره مبارک تحریم می‌فرماید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَقُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا...» ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خود را با خانواده خویش از آتش دوزخ نگاه دارید...»؛ این آیه شریف بر داشتن تقوا و مصونیت از گناه با رویکرد خانوادگی تأکید می‌کند و از اهمیت فضای خانواده در پرهیز از گناه و دور شدن از آتش دوزخ، می‌گوید. این نشان می‌دهد که هیچ عضوی از خانواده جز پدر و مادر نمی‌تواند تربیت دینی اجتماعی فرزندان را برعهده بگیرد، از این‌روست که در آیه ۱۳۲ سوره مبارک طه می‌فرماید: «وَأَمَّا أَهْلُكُم بِالطَّلَا، وَ أَهْل بَيْتِ خُودِ رَا بَه نَمَاز و طاعت خدا امر کن!». این آیه، حکایت از تأثیر فضای خانواده بر عبودیت و انجام واجبات الهی دارد؛ البته قطعاً کارکردهای خانواده بسیار گسترده است.

نسل موفق؛ خروجی خانواده اخلاقی

اگر بتوانیم خانواده‌های ارزشی و اخلاقی را در پرتو آموزه‌های اسلامی رشد دهیم، نسلی که در آن‌ها تربیت می‌شود، مؤثر و سرنوشت ساز خواهد بود. قرآن کریم خانواده‌ها را به چهار گروه تقسیم می‌کند؛ نخست خانواده‌هایی که کارکرد لازم را نداشته و افت اخلاقی داشته‌اند و نسلی که در فضای آن‌ها رشد می‌کند، فاقد تربیت صحیح است، چنان‌که قرآن در سوره مبارک مسد به خانواده ابولهب اشاره و تصریح می‌کند؛ نسلی که در این خانواده متولد شود، در مسیر خدا نخواهد بود و به سوی کمال حرکت نمی‌کند. گروه دوم آن‌هایی هستند که پدر به بی‌اخلاقی مبتلاست و مادر انسانی، اخلاقی است، همچون فرعون و همسرش آسیه که اینجا نیز خطر رشد و تربیت انسان‌های بی‌اخلاق وجود دارد. قرآن درباره گروه سوم، از حضرت نوح^(ع) یاد می‌کند که رفتار نامناسب و افت اخلاقی همسرش، باعث تربیت فرزندی ناصالح شد که نهایتاً مقابل پدر به عنوان نبی الهی ایستاد و به آن سرنوشت دچار شد. در گروه چهارم، آیات الهی به خانواده‌هایی اشاره می‌کنند که در آن‌ها هم پدر و هم مادر، انسان‌هایی شایسته و ارزشی هستند؛ همچون حضرت ابراهیم^(ع) و همسرش هاجر که در دامان آن‌ها پیامبری همچون حضرت اسماعیل^(ع) تربیت می‌شود. همچنین اند حضرت رسول^(ص) و حضرت خدیجه‌کبری^(س) که حضرت زهرا^(س) مرضیه^(س) در پرتو تربیت الهی آن‌ها رشد و پرورش یافتند.

اوصاف خانواده موفق
خانواده موفق در نگاه اسلام، اوصافی ویژه دارد؛ همچون رابطه مثبت اعضای خانواده با یکدیگر و داشتن اعتماد به هم، دیگری نظم و انضباط در بهره‌مندی از اوقات روزانه، چنان‌که امام رضا^(ع) بر اختصاص ساعاتی از شبانه‌روز برای تربیت فرزند و نسل تأکید می‌کنند. داشتن فضایل اخلاقی و قدردان بودن از یکدیگر و ابراز این قدردانی، از دیگر اوصافی است که آراستگی خانواده به آن، نسلی مطلوب را پرورش می‌دهد.

رعایت تفاوت‌های جنسیتی بین زن و مرد، از دیگر عوامل توفیق خانواده در تربیت فرزند و نسل صالح است و قرآن و خانواده‌های ارزشی بر رعایت این ظرافت تأکید می‌کنند اما متأسفانه در فضای بسیاری از خانواده‌ها، این اصل رعایت نمی‌شود و به اسم تساوی، تفاوت‌های بین زن و مرد را نادیده می‌گیریم، درحالی‌که این تفاوت‌ها خود از عوامل رشد انسان‌هاست. داشتن تفاهم و سوءظن نداشتن زن و شوهر به یکدیگر، تبادل اندیشه و مشورت و حفظ اسرار خانوادگی، از دیگر عواملی است که به تربیت نسل ارزشی در محیط خانواده کمک می‌کند و جامعه را به سوی کمال و تعالی، هدایت کرده، در این مسیر پیش می‌برد.

بردار و بخوان

کتابی درباره سیر تا پیاذ خمس

کتاب «خمس، چالشی‌ها و راهکارها» در دفتر تبلیغات اسلامی، شعبه خراسان رضوی، در «۷۸ صفحه منتشر شده است. این کتاب در هفت بخش تألیف شده است؛ بخش اول با عنوان «مقدمه‌ای بر تحولات تاریخی خمس»، مشتمل بر دو فصل است؛ فصل اول با عنوان «خمس در عصر حضور (قرن اول تا نیمه قرن سوم هجری)» خمس در عصر پیامبر^(ص)، خمس در دوران خلفا و خمس در زمان ائمه^(ع) را بررسی می‌کند. فصل دوم با عنوان «خمس در عصر غیبت»، تعریف خمس، منابع خمس و توزیع خمس را شرح می‌دهد. بخش دوم با عنوان «منابع اصلی خمس و برخی اختلاف‌نظرها»، مشتمل بر چهار فصل می‌شود. فصل اول با عنوان «خمس در غنیمت» اختلاف در شمار سهام خمس، دلایل اهل تسنن بر انحصار خمس در غنیمت جنگی و مالکیت عمومی را مورد تأکید قرار داده است. فصل دوم با عنوان «خمس معادن و زمین ذمی»، معیار شناخت معادن، نظریات حقوقی درباره معادن و راه‌های ثبوت حق ویژه در معادن را بیان کرده و موضوع شناسی جواهر دریایی، تعیین موضوع در باب خمس گنج و خمس زمین انتقالی را به رشته تحریر درآورده است. فصل سوم با عنوان «خمس سود کسب‌ها» ویژگی‌های خمس سود کسب‌ها، دلایل واجب نبودن خمس در سود کسب‌ها، تعلق خمس بر رشد فیزیکی و ارزشی منبع و دلایل فقهی عدم تعلق خمس به مخارج را بررسی کرده است. چهارمین فصل با عنوان «تداخل خمس و انفال»، مالکیت حکومت، دلایل حرمت تصرف در انفال، ابزاری بودن ملکیت‌ها و پاسخ ناسازگاری‌ها درباره کسب‌ها را تبیین کرده و مصداق بودن یا نبودن اخبار خمس و تحلیل برای اذن و انفال، توجیه اباحه انفال و سرچشمه علم به اباحه را به نگارش درآورده است. بخش سوم با عنوان «فلسفه تشریع و جایگاه خمس در اقتصاد اسلامی»، مشتمل بر پنج فصل است.

«شیوه‌های دریافت مالیات در اقتصاد اسلامی»، نام چهارمین بخش از کتاب است که در آن مالیات اسلامی، شیوه دریافت مالیات در عصر حکومت اسلامی، شیوه دریافت مالیات، پس از حکومت علوی و بی‌آمده‌های پراکندگی مراکز گردآوری، تبیین شده است.

بخش پنجم با عنوان «نگرش مالیاتی خمس و تأثیر آن بر برخی متغیرها و سیاست اقتصادی»، مشتمل بر پنج فصل است. فصل اول با عنوان «تعریف و اصول مالیات اسلامی» در مقایسه با مالیات معاصر، اصول مالیات، اشکالات اصل توانایی پرداخت، اصل دخالت دولت و اصول مالیات در اقتصاد اسلامی را به نگارش درآورده است. فصل دوم با عنوان «نرخ مالیات و تأثیر آن بر برخی متغیرهای کلان اقتصادی»، بر نرخ‌های مالیات در مالیه عمومی و اقتصاد اسلامی، کشش درآمدی نرخ‌های مالیات و بررسی نرخ‌های مالیات بر پایه شاخص‌های عدالت، کارایی و تثبیت اقتصادی تأکید کرده است. فصل سوم با نام «فواید جایگزینی خمس با مالیات بر درآمد»، معافیت هزینه زندگی خانوار از مالیات، عدم تبعیض به زبان متدینان، ساده‌سازی مالیاتی و عدالت اجتماعی را شرح می‌دهد. عناوین فصل چهارم و پنجم به ترتیب عبارتند از: «انواع مالیات در اقتصاد معاصر و اقتصاد اسلامی» و تأثیر آن‌ها بر توزیع درآمد و تثبیت اقتصادی» و «اجزای درآمد مالیاتی و خمس».

بخش ششم با عنوان «تخمین خمس در مقایسه با مالیات بر درآمد و بررسی شماری از عوامل مؤثر بر آن»، برآورد میزان خمس بالفعل و بالقوه در مقایسه با مالیات بر درآمد، تأثیر موقعیت شغلی افراد (سرپرست خانوار) بر خمس خانوار، ارتباط نوع مسکن مورد استفاده با پرداخت خمس و ارتباط میان نوع شغل همسر و پرداخت خمس را به رشته تحریر درآورده است. «جمع‌بندی نتایج و پیشنهادها» نام هفتمین و آخرین بخش از کتاب حاضر است.

حجت الاسلام والمسلمین اصغری،
در صله رحم باید اولویت‌ها را رعایت
کنیم، مفهوم و معنای صله رحم، مشخص
است، صله یعنی ارتباط با آن‌هایی که
جزو ارحام ما هستند و در درجه اول آن،
پدر و مادر قرار دارند

آمنه مستقیمه

فرهنگ اسلامی ایران ما سرشار است از مناسبت‌هایی که هریک دنیایی از حرف، فلسفه و تمدن را به عنوان پشتوانه دارند؛ مناسبت‌هایی مثل شب یلدا که به ما فرصت در کنار هم بودن، صله رحم و ابراز محبت و همدلی می‌دهد و زنگار از صمیمیت‌ها می‌زداید. در آستانه این شب و در گفت‌وگو با حجت الاسلام والمسلمین دکتر محمد جواد اصغری، عضو هیئت علمی دانشگاه باقرالعلوم^(ع) و رئیس مرکز ملی پاسخگویی به سؤالات دینی، جلوه‌های مؤمنانه این آیین ملی را بررسی کرده‌ایم.

اسلام، مناسبت‌های ملی را نفی نمی‌کند

شاید ما در اسلام به صورت مستقیم و بی‌واسطه برای تأیید برخی آداب و رسوم که در میان مردم جاری است، مثل شب یلدا توصیه‌ای نداشته باشیم، حتی اگر به ظهور اسلام مقدم باشند، چون بسیاری از این آیین‌ها قبل از اسلام در میان ایرانیان رایج بوده و بعدها کم و کیف آن‌ها دچار تغییراتی شده است. اما اگرچه در آیات و روایات از این رسوم نامی برده نشده، اسلام آن‌ها را نفی نکرده است.

صله رحم، زیادکننده رزق

دین ما تسبیه عمل نمی‌کند؛ یعنی این‌طور نیست که دستوراتی بدهد و بعد بگوید نتیجه آن را در آخرت می‌بینید. دین ما نقد است، یعنی در عین دادن وعده‌های همیشگی اخروی، نتایج دنیوی هم برای اعمال و سفارش‌ها وعده می‌دهد؛ مثل صله رحم که اتفاقاً آثار دنیوی متعددی برای آن سفارش شده است. از مهم‌ترین آثار آن، افزایش روزی و برطرف شدن فقر است؛ اگرچه ممکن است میهمانی و صله رحم در ظاهر خرج و زحمات مالی داشته باشد، در باطن، روزی و رفع فقر را به دنبال دارد.

رفتارهای بارز شب یلدا

آیینی همچون شب یلدا با نگاه معنوی تلاش برای صله رحم و تازه کردن دیدارها، احترام و تکریم بزرگ‌ترها و رونق سفره‌های خالی دیگران و... است که معنویت و ارزش می‌یابند. باید توجه کرد جشن‌ها و مراسم ملی در نفس ارزشمند است و چون ارزش‌های ملی و معنوی ما باهم در تناقض نیستند، گرامیداشت آن‌ها مطلوب است؛ مگر اینکه خطوط قرمز دین زیر پا گذاشته شود.

اولویت‌ها را در صله رحم رعایت کنیم

در صله رحم باید اولویت‌ها را رعایت کنیم. مفهوم و معنای صله رحم، مشخص است؛ صله یعنی ارتباط با آن‌هایی که جزو ارحام ما هستند و در درجه اول آن، پدر و مادر قرار دارند و در درجات بعدی، پدر بزرگ و مادر بزرگ، خواهر و برادر، عمه، خاله و دایی قرار می‌گیرند. در صله رحم باید به ارتباط با اقربا اولویت داد، حتی اگر پدر و مادر از دنیا رفته‌اند، باید در این ایام به زیارت مزار آن‌ها برویم و برایشان خیرات کنیم.

انواع صله رحم

بهترین نوع صله رحم، دیدار و ملاقات حضوری است اما منحصراً به آن نیست؛ یعنی اگر شرایط به ما اجازه دیدار حضوری را نداد، نباید از آن کلاً صرف نظر کرد و به قدر تماس تلفنی و احوال‌پرسی هم می‌توان صله رحم را به‌جای آورد؛ قطع رحم یعنی بی‌خبری از ارحام و اهمیت نداشتن این بی‌خبری برای ما؛ یعنی قوم‌وحوشی دارید که از آوایی خرید و وامیتهی هم قائل نیستید که این ارتباط برقرار نیست.

فرستی برای شادی‌های دائم

برخی شادی‌های مباح هستند که دین نهی‌شان نکرده است؛ مثل لطیفه‌گویی یا دیدن فیلم‌های طنز یا میهمانی شب یلدا که دورهم جمع می‌شویم و به کسی بی‌احترامی نمی‌کنیم و به هم محبت می‌کنیم. دین به این شادی‌ها ایراد و اشکالی نمی‌گیرد؛ نکته این است که این شادی‌ها لحظه‌ای و موقّت است و فردای شب یلدا بایس از دیدن فیلم طنز، تمام می‌شود. بنابراین خوب است از این شب و مستحباتش، فرصت شادی دائمی را برای خود و اطرافیان فراهم کنیم.

فرصت عملی کردن مستحبات اجتماعی

مناسبت‌های ملی و مذهبی ما طوری چیده شده‌اند که دائم ما را به صله رحم و دید و بازدید توصیه می‌کنند؛ برای مثال در آستانه نوروز که آیینی ملی است، ما حتی به زیارت اهل قبور می‌رویم. علاوه بر آنکه دید و بازدید و صله رحم جزء جدایی‌ناپذیر آیین‌های ملی ماست. مناسبت‌های دینی هم بر آن تأکید می‌کنند و در اعیادی مثل فطر، غدیر و قربان، دیدار با برادران دینی در کنار دیگر مستحبات، توصیه شده است و نشان می‌دهد که در کنار مستحبات فردی، مستحبات اجتماعی هم خوب است ادا شود. این‌ها نشان می‌دهد اسلام بر اجتماعی بودن، همدلی و ابراز محبت به یکدیگر تأکید می‌کند و فرصت‌هایی مثل شب یلدا برای عمل به این آموزه‌ها، بسیار مغتنم است.

شادی یلدا را فراگیر کنیم!

برخی برنامه‌ها و مناسبت‌های ملی دینی ما متأسفانه شامل حاشیه‌هایی می‌شود که آثار مثبت آن را از بین می‌برد. اسراف، تجمل‌گرایی، چشم‌وهم‌چشمی، بی‌توجهی به نیازمندی‌هایی که در جامعه همیشه وجود داشته‌اند، به‌ویژه در این شرایط سخت اقتصادی، سنت‌های زیبایی ما را از دایره تأیید دین خارج می‌کند. می‌شود و خوب است از برخی تجملات در پذیرایی‌ها و میهمانی‌ها مثل تعدد خوراکی‌ها کم کنیم و آن را به محرومان و فقرا اختصاص دهیم. تاشادی‌های این شب فراگیر شود.

به منبع شادی وصل شویم

انسان در هر لحظه که بخواهد، می‌تواند با خدا ارتباط برقرار کند. از او طلب شادی و رحمت کند. در ادامه آیه می‌فرماید: «هُوَ خَيْرٌ مِمَّا يَتِمَّعُونَ»؛ این شادی بهتر و مفیدتر از ثروتی است که اندوخته‌ایم. مهم آنکه نه فقط مادیات بلکه معنویاتی که برای خود جمع کرده‌ایم، هم شادی حقیقی برای ما به ارمغان نمی‌آورد. علم، ثروت یا مقام اجتماعی که ما کسب کرده‌ایم، اعتباری ندارد. فقط رحمت الهی منبع شادی بی‌کران است. بنابراین باید برای ارتباط و انس با او تلاش کنیم.

به فضل خدا شاد باشیم!

قرآن کریم در آیه ۵۸ از سوره مبارک یونس به ما دستور شادی می‌دهد و می‌فرماید: «قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا». تأکید قرآن فراتر از شادی‌های لحظه‌ای و مباح و حتی در شرایط بد است؛ یعنی انسان باید به فضل و رحمت خدا شاد باشد؛ چون چیزی به اسم رحمت و فضل واسعه الهی هست که کسی حدومرز آن را نمی‌داند. این آیه، دایره شادی را خیلی فراتر از شادی‌های مباح می‌داند؛ شادی‌ای که منبع آن، فضل و رحمت خداست و حدود مرزی ندارد.

شب مرگ اهریمن وزایش خورشید

گروه تاریخ وهویت | امسال برف، پیراهن حریر سپیدش را پیش از آمدن زمستان بر زمین پهن کرد و سرما تیغ لخت بلوراآبینش را در روزهای آخر پاییز تیز کرد. با این همه، آخرین شب آذرماه همیشه جشن آغاز زمستان است و همه ما ایرانیان این سنت زیبا را همیشه و هر ساله به شادی برگزار کرده‌ایم. سنت جشن گرفتن آغاز زمستان، به ایران باستان بازمی‌گردد. تاآنجاکه می‌دانیم، ایرانیان فرارسیدن انقلاب زمستانی را با نام «آذرچشن» به سرور می‌گذرانده‌اند. بنا بر آنچه ابوریحان بیرونی در «آثارالباقیه» نوشته است، «آذرچشن» جشن آتش افروزی در خانه‌های مردم به مناسبت فرارسیدن زمستان بوده است. علاوه بر روایت بیرونی، روایت‌های بسیار دیگری نیز هست که مردم ایران، نخستین روز از زمستان، طی مراسمی آتش‌های بزرگ در خانه‌های خود می‌افروخته‌اند. این مراسم همراه با برگزاری آیین ستایش خداوند و شکرگزاری از نعمات سرشار و بی‌پایان او بوده است. پیش از آن، البته شبی فرخنده و شاد را دور هم می‌گذرانده‌اند. آن‌ها بر این باور بودند که افروختن آتش، سرما و خشکی زمستان را که باعث خسارت به کشاورزی و تنگی معیشت سال بعد است، دور می‌کند. اصل این مراسم شادمانه، در روزگار ما به نام «شب یلدا» یا «شب چله» شناخته می‌شود.

تاریخ چه می‌گوید؟

برخی پژوهشگران، یلدا را به مفهوم «زایش خورشید» و «ایزد مهر» (میتره یا میترا) درنظر می‌گیرند، دلیل آن‌ها هم رواج «مهرپرستی» و آیین آن در قلمرو روم باستان اعلام می‌شود و می‌گویند به همین دلیل است که بابائونل کلاه و لباسی شبیه موبدان دارد و همچنین از درخت سرو و ستاره‌ای در آیین جشن کریسمس استفاده می‌شود که نمادی از مهری‌ها به حساب می‌آید. در مقابل، بعضی پژوهشگران تصور می‌کنند که سنت دیرپا و کاملاً ایرانی شب چله، اصالتاً رومی است! اگرچه برای این دو دلیل متقنی وجود ندارد و نمی‌شود به درستی تشخیص داد که کدام یک از دیگری وام گرفته شده است. اما می‌توان با قطعیت بیشتری درباره اتصال میلاد مسیح^[۲] به این جشن‌ها صحبت کرد.

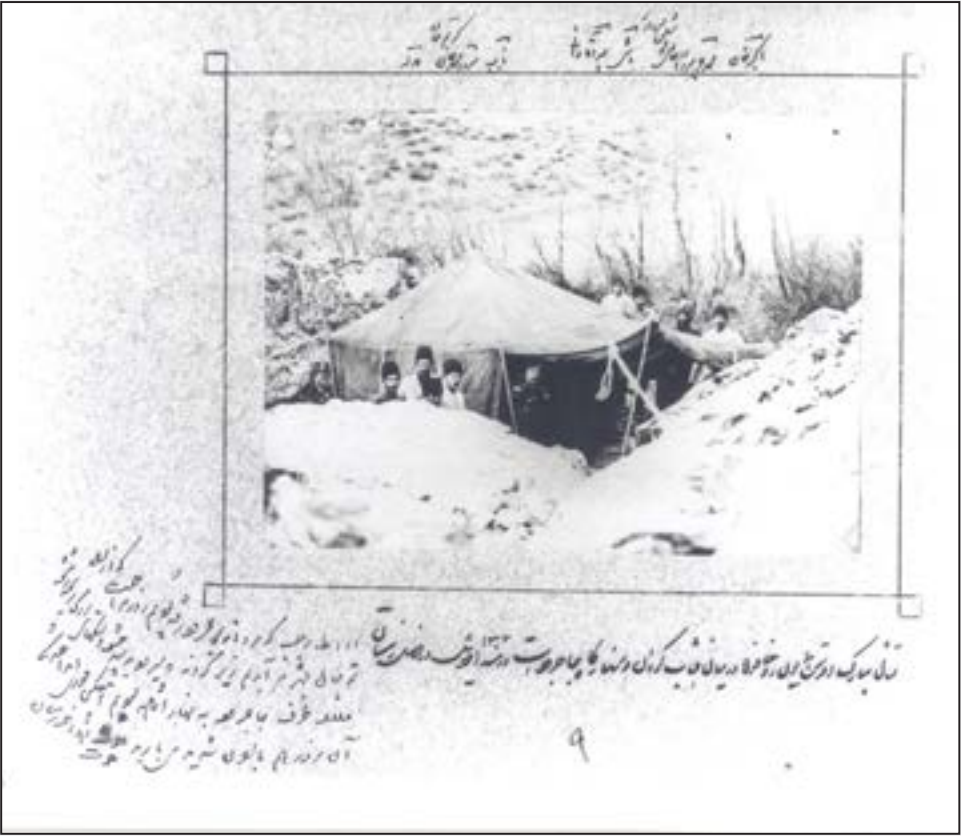
در انجیل‌های عهد جدید متی و لوقا به تاریخ یا زمانی از سال برای تولد عیسی^[۳] اشاره نشده است. نخستین بار سال ۲۴ میلادی هیپولیتوس (۲۳۵–۱۷۰ پس از میلاد)، متکلم برجسته کلیسای کاتولیک دررم، با استناد به تقویم تاریخ تولد عیسی^[۴] را ۲۵ دسامبر ذکر می‌کند. در این دوره امارومیان این روز را به عنوان روز خدای خورشید شکست ناپذیر یاSol Invictus روز

نقش برجسته‌ای در سول از لوگدونوم رومی در قرن دوم تا سوم پس از میلاد. لوگدونوم، همین شهر لیون فرانسه امروز است.

ما شب چله داریم

در خراسان، واژه یلدا هرگز به کار برده نشده و در تمام ادوار تاریخی تا آنجا که اسناد مکتوب موجود است، چله‌نشینی به کار برده شده است. واژه «چله» به معنای چهل روز مانده به جشن سده، شب سیاه و سرد است. چهل روز از زمستان که آغاز آن، برابر است با اول جدی و هفتم دی ماه جلالی و بیست و دوم دسامبر فرنگی و پایانش برابر است با شانزدهم بهمن ماه جلالی و سی‌ام ژانویه فرنگی که به آن چله بزرگ زمستان می‌گویند. در ایران مرکزی، اما چله بزرگ زمستان از آغاز زمستان که برابر است با آغاز دی ماه شروع می‌شود و مدت آن چهل روز است و چله کوچک زمستان از شب دهم تا پایان بهمن ماه که مدت آن بیست روز است، داشته‌اند.

«ناهار افتادن» قبله عالم در گردش مجردی

جشن می‌گرفته‌اند. او با استناد به تقویمی که سوسیگنس، اخترشناس یونانی، به این روز می‌رسد که در سال ۴۶ پیش از میلاد بر اساس گاه‌شماری شمسی مصری ها تدوین کرده است.

این تقویم تا سال ۲۲۵میلادی نیز برپاست تا کنفرانس جهانی مسیحیت که به دستور امپراتور کنستانتین در نزدیک قسطنطنیه شکل می‌گیرد. در این کنفرانس مطرح می‌شود که تقویم موجود، چهار روز تأخیر دارد و به همین دلیل، آن را تغییر می‌دهند و بیست و یکم مارس، اول بهار نامیده می‌شود. بر همین اساس ابتدای زمستان نیز از ۲۵ دسامبر به ۲۱ دسامبر تبدیل می‌شود اما چون سنت‌های قدیمی و باورهای مردم شکل‌گرفته، نمی‌توانند تغییری در تاریخ کریسمس ایجاد کنند. حتی این احتمال وجود دارد که ترجیح می‌دادند این تغییر را هم ایجاد نکنند تا بدین شکل بتوانند ارتباط کریسمس با جشن قدیمی را که از دید آنان برای بت پرستان بود، قطع کنند. علی‌رغم این تغییر حکومتی، مردم همچنان ۲۱دسامبر یا همان روز اول انقلاب زمستانی را روز میلاد مسیح^[۵] می‌دانند.کما اینکه به مرور نام شب چله ایرانیان نیز به شب یلدا تغییر می‌یابد.

تاریخ می‌گوید اولین جشن کریسمس سال ۳۶۶ میلادی برپاشده است. در یکی از متون دوران ساسانیان (از سال ۲۲۴ میلادی تا ۶۵۱ میلادی) عبارت «یلدا د مشیحا» وجود دارد که به معنای یلدای مسیح یا همان میلاد حضرت مسیح^[۶] است. علاوه بر این در کتاب آثارالباقیه ابوریحان بیرونی نیز زادروز مسیح^[۷] میلاد اکبر نامیده شده و آمده است که ایرانیان این روز را به اسم یلدا یاس می‌داشته‌اند. Sol Invictus خدای خورشید که به مسیحیت کمک کرد تا امپراتوری روم را فتح کند.

میوه در شب یلدا، خاصیتی مخصوص به خود دارد و اگر کسی در این شب، میوه‌ای را بخورد، تا شب یلدای بعد، خاصیت و تأثیر آن میوه در وجود وی باقی خواهد ماند. اینکه چطور خاصیت میوه تا سال بعد دوام می‌آورد و از بدن بیرون نمی‌رود، البته از اسرار است و پرداختن به آن، جز منغص کردن عیش شب چله، فایده و اثری ندارد. بر همین اساس اهالی مشهد به عنوان بخشی از جامعه فرهنگی ایران، معتقد بوده‌اند که هندوانه باعث از بین رفتن «گرمیّت مغز» و «سوزندگی جگر» می‌شود و به قول معروف، با کاهش دمای بدن، عطش را کم می‌کند.

دکتر شکورزاده بلوری در همین زمینه می‌نویسد، [مشهدی‌ها معتقدند که اگر شخصی هندوانه بخورد و] روده او کرم داشته باشد، کرم روده‌اش دفع می‌شود، بنا به همین ملاحظات و تصورات، می‌گویند در شب چله باید هندوانه خورد و پوست آن را به پشت‌بام همسایه انداخت تا اگر او استطاعت خریدن هندوانه را نداشته باشد، پوست هندوانه را بتراشد و بخورد و از خواص آن بهره‌مند شود و او نیز به توبه خود، پوست تراشیده را روی بام همسایه بیندازد... همین‌طور تا بام هفتم... تا اینکه هفت همسایه از آن پوست استفاده کنند.»

از دیگر آداب و رسوم قدیمی و غذایی مشهدی‌ها در شب چله، خوردن هویج، گلابی، انار، و اگر دردسترس بود، چند دانه زیتون است. با خوردن این اقلام، طبق باور مشهدی‌های قدیم، تا سال بعد از گردش عقرب در امان خواهند بود، به‌ویژه خوردن هویج ایرانی یا همان «زردک» مشهور، اهمیت خاصی دارد.

مرضیه ترابی| ناصرالدین‌شاه علاقه فوق‌العاده‌ای به عکاسی و ثبت خاطرات داشت. شاید هیچ‌کدام از رجال دوران وی و حتی ادوار بعدی، مانند او در تنظیم خاطرات و ثبت وقایع دچار وسواس نبوده‌اند. ناصرالدین‌شاه «روزنامه خاطرات» می‌نوشت و در آن، با سبکی که از برخی جهات مخصوص به خودش بود، به ثبت وقایع می‌پرداخت. با نگاهی به متن این گزارش‌ها و نیز یادداشت‌های متعدد و متنوعی که شاه قاجار در حاشیه عکس‌های یادگاری‌اش نوشته است، می‌توان تا حدود زیادی به ادبیات رایج در دربار ناصری پی برد. اصطلاح «ناهار افتادیم» که امروزه عموماً در میان تهرانی‌ها رواج دارد، یکی از اصطلاحات مورد استفاده ناصرالدین‌شاه بود که دفعات زیاد در روزنامه خاطرات و حاشیه‌نویسی عکس‌های وی، دیده می‌شود. اینکه آیا او واضع این اصطلاح است یا خبر، خیلی معلوم نیست. احتمالاً ناصرالدین‌شاه هم این اصطلاح را از دیگران فرا گرفته باشد. بعد‌ها اصطلاح «ناهار افتادیم» بیشتر در معنای نوعی مهمان شدن اجباری و برخلاف خواست میزبان معنا شد که شاید در دردسرهای فوق‌العاده مأموران تشریفات دربار در تهیه سurosات ناهار شاه قاجار ریشه داشت. در آلبوم۱۴۸ از مجموعه آلبوم‌های کاخ موزه گلستان، تصویری خاص و منحصر به‌فرد وجود دارد که در آن، چهره ناصرالدین‌شاه چندان معلوم نیست. می‌دانیم که او در تنظیم قاب دوربین و انتخاب فضا و تنظیم نور، مهارت خوبی داشت، اما در این تصویر، رد و نشانی از سلیقه‌های ناصری به چشم نمی‌خورد. شاید خود او این مسئله را درک کرده و خواسته است که بینندگان ادوار بعدی از چرایی این مسئله با خبر شوند. ناصرالدین‌شاه در یادداشتی نسبتاً طولانی – که شاید در میان حاشیه‌نویسی وی بر عکس‌ها منحصر به‌فرد باشد – درباره این اشکال چنین توضیح می‌دهد: «اواسط رجب که مردانه به جاجرود رفته بودیم، روز مرا جعت که از راه توچال به شهر می‌آمدیم، زیر گردنه[ی] که می‌رود بید چشمه و سنگ‌های بزرگ ریخته‌شده، خلاف طرف جاجرود به نهار افتاده بودیم، این عکس فوری انداخته شد. آن روز هم باران شدید می‌بارید حوت [(اسفند)] اواخر زمستان.» درواقع عکسی که امروز در قاب «کشف تاریخ» می‌بینید، گردش مردانه یا به اصطلاح امروز «مجردی» بوده است که در آن شاه قاجار در جایی نه چندان متداول و متعارف، «ناهار افتاده بود». عکس، مربوط به میانه رجب سال ۱۳۰۷قمری، برابر با اواسط اسفندماه سال ۱۲۶۸خورشیدی است.

مشهد قدیم

نهرنادری، چنارها و مشهد قدیم

گروه تاریخ وهویت |بهره (بارو)، خیابان، ردیف درختان، جوب، بست و... مجموعه‌ای از عناصر بالاخیابان و پایین خیابان که پیش از این در دو نوشتار درباره‌شان نوشتیم؛ از آن‌ها و درباره حضورشان در خاطرات جمعی و آنچه مشهدی‌های قدیم در حافظه‌شان سپرده‌اند. این عناصر پس از آن، به کنایه‌ها هم راه پیدا کرده‌اند، به مثل‌ها و در آخرین روایت، اما این نوشتار را به مقصد و مقصودی ختم می‌کنیم که «جوب» یا همان نهر خیابان باید به آن برسد.

● جویی ازلی و ابدی

به شهادت خاطرات قدیمی‌های مشهد، جوب آب خیابان انگار یک نشانه بی‌ابتدا و انتهاست، آبی که معلوم نیست از کجا آغاز می‌شود یا اگر معلوم است، متصل به یک منبع تمام نشدنی فرض می‌شود. در انتها هم معلوم نیست تا کجا ادامه دارد. شاید نشانه‌ای از برکت باشد، همچنان که در سرچشمه آن، باور اتصال به دریایی ناپیدا بیان می‌شود. محمود ناظران پور در خاطراتش می‌گوید: «این آب از چشمه‌گیلاس تا سلطان مشرق جاری بود. در همه مسیر خیابان هم تمام آب انبارها و منبع‌های حمام‌ها را سیراب می‌کرد. هر که هر آبی احتیاج داشت، از آن برمی‌داشت. هر که می‌خواست در آن آب تنی می‌کرد. هر زباله‌ای در آن ریخته می‌شد و غسل‌خانه مشهد به موجب آن دایر بود. دست‌آخرا اما بعد همه این گذر طولانی، در مزارع محمدآباد هنوز قدرت این را داشت که یک بیچه هفت هشت ساله را از زمین بکند و با خود ببرد. بعد تازه می‌رسید به قلعه خیابان، به محل مالکان اصلی‌اش. مادرم تعریف می‌کرد که آخر کار با این آب در دامنه سلطان مشرق برنج می‌کاشته‌اند.»

همچنان که محمود ناظران پور می‌گوید، جوب آب خیابان، وسیله رفع بسیاری از نیازهای مردمان شهر بود، از شست‌وشو و زباله ریختن تا آب تنی. غلامحسین بقیعی هم در بخشی از روایت‌هایش از مشهد به این آب که می‌رسد، می‌نویسد: «مردی دو بال قبابی پرپینه‌اش را به بر شال کمرش فرو برده، پاچه تنبان کرباسی‌اش را ورمالیده و درون نهر ایستاده بود. با سید، برگ‌های سطح آب را می‌گرفت و در کنار نهر روی هم می‌انباشت. به محض اینکه از دور پوست خرزبه با هندوانه‌ای نمایان می‌گشت، چشمش را به آن می‌دوخت و قبل از اینکه به سرعت از پهلوش بگذرد، از آب می‌قایید و پیش پسرش که پای چنار می‌لوید، می‌انداخت و... قدری پایین‌تر زن جوان وگشاده‌رویی روی قلوه سنگی نشسته بود و چادر نمازش را به کمرش گره زده بود و زنجیر گردن گوسفند قربنی را که بع بع‌کنان در آب دست وپا می‌زد، گرفته بود و با لیخند به شاگرد کله‌بزی که رویه رویش ظرف می‌شست، گفت: تو رو خدا برو توی جوب زیر دمه‌ش رو دس بکش. حیوون خیلی در عذابه. خدا عمرت بده، ثواب داره.»

● خیابان، چنارها و اشجار قوی دارد

به غیر این اما، انگار این جوب و خیابان دو طرف آن، پای ثابت همه روایت‌ها و سفرنامه‌هایی است که درباره مشهد قدیم نوشته شده‌اند. از حاکمان و خوانین و سفرنامه‌نویسان تا همه مسافرانی که به بهانه‌ای شرحی از این دیار نگاشته‌اند. نمونه اینکه میرزا قهرمان، امین لشکر در بخشی از روایت سفر ناصرالدین شاه به مشهد در سال ۱۳۰۰قمری این طور شرح می‌دهد: «رسیدیم به دروازه بالاخیابان، دیوار قلعه، نو، محکم و خوب است. دم دروازه بر سر نهر چشمه‌گیلاس که از این دروازه داخل شهر می‌شود، جهانسوز میرزای سردار، پیاده ایستاده بود. خیابان چنارها و اشجار قوی دارد. آب چشمه‌گیلاس و... از همین بالاخیابان می‌رود و از صحن مطهر می‌گذرد و به پایین خیابان جاری و از شهر خارج می‌شود.» شیندلر، سیاح اروپایی، هم که در اواسط دوره قاجار به مشهد آمده بود، اشاره می‌کند: «آب مشهد از چشمه‌گیلاس می‌آید. در این رودخانه ماهی‌های قزل‌آلای خوبی پیدا می‌شود.» در این میان البته شاید کمتر کسی یافت شود که از این خیابان در بستر تاریخ گفته باشد و یادی کرده باشد از کثیفی خیابان و جوی میانه‌اش. یکی از این معدود آدم‌ها سوزوکی شین جور، راهب ژاپنی، است که در سفرنامه‌اش که نتیجه سفر او به فلات ایران در میانه دهه۱۲۸۰ است، می‌نویسد: «میان خیابانی که به صحن مرقد امام هشتم^[۱] می‌رسید، جویبار پاکیزه‌ای روان بود و در دو سوی آن ردیف درختان توت و بید بلند و کوتاه کاشته بودند. میوه‌هایی مانند سیب، انگور و گلابی محصول ماه‌های گذشته و نیز لوازم زندگی ساخت روسیه فراوان چیده و برای فروش گذاشته شده بود. در این خیابان مردمی از اقوام و ملل گوناگون مانند عرب، افغان، هندو، ترک، مغول، تاتار، قفقازی، یهودی و ارمنی درآمده‌شد بودند و همه‌مه و صدای حرف زدن آن‌ها آزارنده بود.»

کشف تاریخ

